

24587 Justitiële inrichtingen

Nr. Verslag van een schriftelijk overleg
Vastgesteld ...

De vaste commissie voor Veiligheid en Justitie heeft een aantal vragen ter beantwoording voorgelegd aan de staatssecretaris van Veiligheid en Justitie over zijn de brief inzake het Masterplan DJI 2013-2018 (Kamerstuk 24587, nr. 490).

Bij brief van ... heeft de staatssecretaris van Veiligheid en Justitie deze vragen beantwoord. Vragen en antwoorden zijn hierna afgedrukt.

De voorzitter van de commissie,
Jadnanansing

Adjunct-griffier van de commissie,
Hessing-Puts

Inhoudsopgave

I. Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

1. Inleiding

2. Ombuigingsmaatregelen DJI

2.1 Maatregelen gevangeniswezen

2.2 Maatregelen tbs en forensische zorg

2.3 Maatregelen Justitiële inrichtingen (JJI's)

2.4 Maatregelen vreemdelingenbewaring

2.5 Maatregelen Landelijke Diensten en het Hoofdkantoor

3. Effecten ombuigingsmaatregelen op de detentiecapaciteit

4. Personele paragraaf

II. Reactie van de staatssecretaris van Veiligheid en Justitie

I. Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

1. Inleiding

De leden van de VVD-fractie hebben kennisgenomen van het Masterplan Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) 2013-2018. Het plan voorziet in een ingrijpende bezuiniging op DJI van 340 mln. De bezuiniging vormt onderdeel van de 1 mld. die het ministerie van Veiligheid en Justitie als geheel moet bezuinigen en is wat dat betreft onvermijdelijk. Hoewel voornoemde leden het plan begrijpen vanuit de bezuinigingsdoeleinden, betreuren zij het feit dat veroordeelde criminelen in plaats van in feitelijke detentie in elektronische detentie (ED) worden geplaatst. Het is volgens deze leden voor het veiligheidsgevoel dan ook noodzakelijk dat deze ED daadwerkelijk zal worden aangevoeld als straf en de veiligheid van de samenleving niet nadelig beïnvloedt. Voornoemde leden vragen of het Masterplan in overeenstemming is met het visiedocument 'DJI toekomstvast' en of dit visiedocument gedeeld kan worden met de Kamer. Deze leden begrijpen dat het personeel van DJI zich niet geraadpleegd voelt bij de totstandkoming van het Masterplan. Bent u voornemens hen in het vervolg te betrekken? Zo ja, hoe?

Deze leden vragen of de interne veiligheid binnen gevangenissen gewaarborgd blijft na de implementatie van het Masterplan. Wat zijn de risico's en hoe worden die verkleind?

De leden van de PvdA-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van het Masterplan DJI. Zij begrijpen de noodzaak tot bezuinigingen. Dat neemt niet weg dat er binnen deze randvoorwaarden keuzes worden gemaakt. Deze leden hebben hier vragen en opmerkingen over. Zij zouden graag willen weten welk deel van de voorgenomen bezuinigingen van 340 mln. voortvloeit uit het Lenteakkoord. Hoe worden die bezuinigingen in het Lenteakkoord concreet ingevuld?

De leden van de PVV-fractie hebben kennisgenomen van het Masterplan DJI. Deze leden willen graag weten wat de achterliggende visie is op de bezuinigingen op het gehele gevangeniswezen. Dit gezien het feit dat er penitentiaire inrichtingen (PI's) zullen moeten sluiten, terwijl zij voldoen aan de argumenten die in het Masterplan worden aangegeven om besparingen in het gevangeniswezen te realiseren.

Deze leden willen graag weten wat de financiële onderbouwing is van het Masterplan. Worden de genoemde bezuinigingen gehaald? Deze leden hebben hier grote twijfels over. Wat gebeurt er met de huurcontracten van de te sluiten PI's die nog enkele jaren doorlopen? Wie gaat deze kosten betalen? Is rekening gehouden met de financiële gevolgen voor de samenleving, aangezien zeker niet alle ontslagen werknemers nieuw werk zullen vinden en derhalve aangewezen zullen worden op een WW-uitkering of in de bijstand terecht komen? Zo nee, waarom niet en komt hier nog een berekening van? Zo ja, bent u bereid deze financiële onderbouwing naar de Kamer te sturen? Wat zijn de extra (bouwkundige) kosten om de cellen in de PI's die open blijven aan te passen zodat zij geschikt zijn als meerpersoonscellen, zodat deze voldoen aan de luchtkwaliteitseisen? Zijn deze kosten meegenomen in het Masterplan? Zo nee, waarom niet?

Tevens willen de leden van de PVV-fractie weten of er gekeken is naar alternatieven voor de bezuinigingen. Zo nee, waarom niet? Zo ja, waarom is hier niet voor gekozen? Als die alternatieven niet zijn, waarom wordt niet meer tijd gegeven aan de betreffende PI's om zelf de gestelde noodzakelijke bezuinigingen te realiseren, waardoor er wel draagvlak voor de bezuinigingen zal zijn?

De leden van de SP-fractie hebben met afkeuring kennisgenomen van het plan van de regering om zo drastisch te bezuinigen op de DJI.

Allereerst merken deze leden op dat zij geen samenhangende visie kunnen bespeuren in het bezuinigingspakket, dat Masterplan wordt genoemd. Een visie op een verantwoorde tenuitvoerlegging van straffen, gericht op het bestrijden van recidive, ontbreekt. Wat is hierop uw reactie? Kan deze visie alsnog aan de Kamer worden gestuurd?

Vornoemde leden vragen hoe dit bezuinigingsplan tot stand is gekomen. Op welke wijze zijn de mensen van de werkvloer, zoals de penitentiair inrichtingswerkers (PIW'ers) en de directeuren, erbij betrokken? Waarom is dit plan niet van onderop gekomen of is hier in ieder geval een poging toe gedaan? Waarom is niet naar draagvlak gezocht, met als gevolg dat nu enig draagvlak totaal ontbreekt? Weet u dat veel DJI-personeel bereid zou zijn geweest om mee te denken over een verantwoorde wijze van bezuinigen? Waarom is hier nauwelijks gebruik van gemaakt en zijn deze bezuinigingen op het hoofdkantoor verzonnen? Is bij de totstandkoming van dit plan ook met wetenschappers en hoogleraren gesproken om de verantwoorde tenuitvoerlegging van straffen met het oog op recidivebestrijding te verzekeren? Zo nee, waarom niet?

Bent u bereid het bezuinigingsplan in te trekken en een nieuw plan te maken, maar dan met betrokkenheid van de ervaringsexperts, de mensen van de werkvloer?

De aan het woord zijnde leden merken op dat veel personen die werkzaam zijn in het gevangeniswezen zich hun mening willen uiten aan elkaar, aan politici, maar ook aan media. Die mogelijkheid moet er zijn, wat deze leden betreft. Waarom wordt hier zo krampachtig mee omgegaan? Waarom worden alle verzoeken om toestemming voor contacten met landelijke media afgewezen? Dat mensen niet ruimschoots de gelegenheid krijgen zich uit te spreken, dat zelfs pogingen worden gedaan om mensen te intimideren die dat wel voornemens zijn te doen, dit alles duidt er toch op dat het geen goed plan is en dat er angst leeft om de inhoudelijke discussie aan te gaan?

De leden van de SP-fractie wijzen erop dat het er op lijkt dat het enige doel is om op korte termijn zoveel mogelijk miljoenen te bezuinigen. Houdt u er rekening mee dat door drastische bezuinigingen op korte termijn, bijvoorbeeld op programma's en maatregelen die bewezen effectief zijn bij het bestrijden van recidive, de maatschappelijke kosten op de langere termijn door toenemende criminaliteit wel eens hoger zouden kunnen zijn? Is dit doorgerekend? Zo nee, waarom niet? Zijn de ambities op het gebied van veiligheid en het terugbrengen van de recidive zijn losgelaten? Met welke toename van criminaliteit houdt u rekening? Welke toename van criminaliteit is deze bezuiniging van 340 mln. waard?

De leden van de CDA-fractie hebben met stijgende verbazing kennisgenomen van het Masterplan DJI 2013-2018. Deze kwalificatie is bewust gekozen, niet alleen vanwege het plan zelf, maar zeker ook nadat was gebleken hoe slecht het veld bij de totstandkoming ervan betrokken is. Overal in het land is commotie ontstaan. Niet alleen bij de inrichtingen die op de nominatie staan gesloten te worden, maar bij de totale DJI-organisatie, de ketenpartners, de colleges van burgemeester en wethouders en de gemeenteraden en, niet te vergeten, de wetenschap. Het is bijna bewonderenswaardig hoeveel weerstand het voorgelegde plan heeft weten op te roepen. Nooit eerder hebben deze leden een rondetafelgesprek mogen bijwonen waarin 43 deskundigen, ieder vanuit de eigen discipline, een voorstel zo bekritiseerden. In het plan staat dat voor het uitvoeren van haar kerntaken DJI de komende jaren aanzienlijk minder geld beschikbaar heeft. Vornoemde leden willen weten waarom ervoor is gekozen een zo zware taakstelling neer te leggen bij een enkele uitvoeringsorganisatie. Deelt u de mening dat u daarmee alle ingezette verbeteringen (modernisering gevangeniswezen, de gemaakte professionaliseringsslag, de versterking van de keten, etc.) met enkele

pennenstreken schrapt? Welke visie op het gevangeniswezen ligt aan de keuzes ten grondslag?

Deze leden constateren dat DJI de persoonsgerichte aanpak centraal stelt. Tijdens het rondetafelgesprek kwam naar voren dat de professionals in het veld juist op dit punt alternatieve bezuinigingsmogelijkheden zien. Zo kan veel beter ingespeeld worden op de noodzakelijke beveiligingsgraad, waardoor kosten kunnen worden bespaard. In het Masterplan wordt hier ook op gezinspeeld. Kunt dit nader toelichten?

Hoewel het veld, in de ogen van de CDA-fractie geheel terecht, zeer verbolgen is over het feit dat men totaal niet betrokken is bij het huidige Masterplan, blijkt men zeer bereid mee te denken om zo op een meer verantwoorde manier te komen tot een stevige bezuiniging op DJI. Dat siert de sector en laat zien hoe betrokken de medewerkers zijn. Kunt u toezeggen dat u deze handschoenen oppakt en om tafel gaat met de sector om te komen tot evenwichtiger plannen?

De leden van de D66-fractie hebben met verontrusting kennisgenomen van het zogeheten Masterplan DJI. Deze leden vinden de bezuiniging, voorstellen en sluitingen van inrichtingen buitengewoon drastisch. Zoals de plannen zijn gepresenteerd, beschouwen zij de voorstellen als een boekhoudkundige kaalslag verstoken van inhoudelijke en visionaire overwegingen en zien zij risico's voor veiligheid en criminaliteitsbestrijding. Het Masterplan kondigt weliswaar maatregelen aan, maar mist de onderbouwende overwegingen die tot de gemaakte keuzes hebben geleid. Het Masterplan biedt bovendien geen enkel zicht op de concrete effecten op regionale werkgelegenheid, ontbreekt een toelichting op de gevolgen voor de gehele justitiële keten en is niet duidelijk hoe de bezuinigingen effect zullen hebben op de aanpak van recidive. Gezien het ontbreken van deze cruciale aspecten zijn voornoemde leden niet overtuigd van de gemaakte keuzes en plaatsen zij zeer kritische kanttekeningen bij het voorgestelde plan.

De aan het woord zijnde leden merken op dat zij het ongehoord vinden dat de sector die zo geraakt wordt door de plannen, niet vooraf is gehoord over de voorgenomen maatregelen en in het duister tast over de overwegingen die hebben geleid tot de drastische keuze om een groot aantal inrichtingen te sluiten. Wat bedoelt u als u stelt dat een zorgvuldig besluitvormingsproces heeft plaatsgevonden op basis waarvan de juiste keuze is gemaakt welke inrichtingen zullen sluiten en welke inrichtingen open zullen blijven? Graag ontvangen deze leden een toelichting daarop. Het kan u in ieder geval niet zijn ontgaan dat de weerstand tegen de plannen groot is. Zoals u het meermaals zelf heeft verwoord zit het kapitaal in mensen en in stenen. De plannen betekenen een drastische vermindering van beide. Waarom zijn de inrichtingen en Forensische Psychiatische Centra (FPC's) niet vooraf door u geïnformeerd en betrokken over de vergaande plannen voor de sector, maar hebben zij pas na afronding kennis kunnen nemen van de voorgestelde maatregelen? Indien u de sector tijdens een protestactie voorhoudt dat u de bezuinigingen verstandig wilt doorvoeren, aangeeft dat u met elkaar in gesprek wilt gaan, geeft u daar dan ook gevolg aan door met de sector aan tafel te gaan en staat u daarbij ook open voor alternatieven?

U stelt dat voor 1 juli 2013 niets onomkeerbaars zal plaatsvinden. Kunt u toelichten waarom die datum is vastgesteld en wat daar van afhangt? Welke adviezen en stukken worden voor die tijd nog verwacht voor verdere invulling van de plannen? Wat staat er concreet te gebeuren vanaf 1 juli 2013?

De leden van de ChristenUnie-fractie vragen waarom er onvoldoende is geïnformeerd bij de mensen die in het veld werken. Er is aangeboden om voor hetzelfde bedrag aan bezuinigingen met alternatieven te komen. Deze leden vragen waarom er geen rekening is gehouden met deze inbreng of aangeboden alternatieven. Waarom zijn de velddirecteuren niet uitgenodigd

of in de gelegenheid gesteld om te participeren bij de totstandkoming van het Masterplan? Voornoemde leden vragen of u nog open staat voor alternatieven die worden gesuggereerd vanuit het werkveld en alsnog kennis zou willen nemen van aangedragen of aan te dragen alternatieven.

Uit inbrengen van deskundigen blijkt dat waarschijnlijk een groter bedrag zal moeten worden geïnvesteerd om een veel kleiner bedrag te kunnen besparen. Heeft u rekening gehouden met een dergelijk kostenomvangrijk experiment? De aan het woord zijnde leden ontvangen graag een nader gespecificeerde financiële uitwerking, zowel van de eenmalige investeringen en opbrengsten als van de structurele baten en lasten. Deze leden willen bovendien weten welke gevolgen dit heeft voor de begroting van de Rijkgebouwendienst (RGD) en of deze dienst betrokken is bij de gemaakte keuzes voor te sluiten instellingen. Voornoemde leden ontvangen graag een inschatting hoe reëel het is om te sluiten instellingen zoals de koepelgevangenis te verkopen en een andere invulling te geven, ook in financieel opzicht. Volgens de inbreng van FPC Veldzicht houdt het Masterplan geen rekening met zorginkoop volgens de regels voor marktregulering van de Nederlandse Zorg Autoriteit (NZA). Daardoor zou de tbs-capaciteit in het oosten van het land verdwijnen. Deze leden vragen of er rekening is gehouden met de regels en zo nee, welke aanpassingen moeten worden gedaan om wel hieraan te voldoen.

De leden van de GroenLinks-fractie hebben een aantal vragen naar aanleiding van het Masterplan DJI. Ze uiten hun zorgen over de toekomst van het Nederlandse gevangeniswezen. Die zorgen worden, blijkens het door de vaste Kamercommissie van Veiligheid en Justitie georganiseerde rondetafelgesprek, breed gedeeld in kringen van directe betrokkenen en deskundigen. Deze leden roepen u op dit Masterplan DJI te heroverwegen. Het valt hen op dat nergens in het Masterplan DJI echt duidelijk wordt welke doelen voor ogen staan om gedetineerden van hun vrijheid te ontnemen. Het lijkt erop alsof vrijheidsbeneming zichzelf als doel legitimeert. Zelfs het voorkomen van detentieschade, in de recente jaren een van de weinige (en naar het oordeel van de leden schamele) detentiedoelen, lijkt er niet echt meer toe te doen.

Voornoemde leden vragen om een visie op welk strafdoel voor welke doelgroep prevaleert, welk gevangenisregime daarvoor het meest geschikt is en welke concrete uitvoeringstaken hieruit voortvloeien. Hoe zal het toekomstige gevangeniswezen invulling kunnen en willen geven aan de in artikel 2, tweede lid, van de Penitentiaire Beginselenwet geformuleerde opdracht van dienstbaarheid aan de terugkeer in de samenleving van de gedetineerde? Of verschaalt het detentieregime dusdanig, dat slechts beperking van detentieschade wordt nagestreefd?

De aan het woord zijnde leden hopen van harte dat het niet alleen bij de gedachte blijft dat gedetineerden een penitentiaire inrichting beter moeten verlaten dan ze erin gekomen zijn, maar dat u zich er ook ten volle voor wil inspannen.

De leden van GroenLinks-fractie vragen wie uit het werkveld zijn betrokken bij de voorbereiding en totstandkoming van het Masterplan DJI. Zijn bijvoorbeeld (vertegenwoordigers van) medewerkers en gedetineerden gesproken? Zijn directies van de betrokken DJI's zijn geraadpleegd? Welke aanpalende organisaties (reclassering Nederland, GGZ e.d.) zijn bij de totstandkoming van het Masterplan DJI betrokken?

Deze leden vragen om een toelichting welke criteria u heeft geformuleerd en geoperationaliseerd en aan de hand van welke informatie (inspectierapporten e.d.) u tot het voornemen bent gekomen om inrichtingen al dan niet te sluiten. In de media is het vermoeden opgeworpen dat persoonlijke relaties een rol hebben gespeeld in de besluitvorming om inrichtingen al dan niet te sluiten. In concreto gaat het om de Van der Hoevenkliniek te Utrecht. Deze leden hechten aan een volstrekt transparant en integer besluitvormingsproces.

Daarom vragen zij om een door feiten en omstandigheden gefundeerde waarborg dat persoonlijke motieven geen factor van betekenis hebben gespeeld in de totstandkoming van het Masterplan DJI.

De leden van de SGP-fractie hebben met de nodige reserves kennisgenomen van het plan om stevig te bezuinigen op de gevangenen. Zij vragen in hoeverre dit beleid past binnen de doelstelling om de veiligheid in de samenleving te vergroten. Ook vragen zij of de gekozen maatregelen wel ten goede komen aan de veiligheid in het algemeen.

De leden van de 50PLUS-fractie hebben kennisgenomen van het plan om drastisch te bezuinigen op de DJI. Zij merken op dat zij een integrale visie in het zogenoemde Masterplan missen. Kunt u alsnog een visie aan de Kamer doen toekomen waarin een integrale visie wordt gegeven op een verantwoorde tenuitvoerlegging van straffen, waarbij de veiligheid van de samenleving ook na de tenuitvoerlegging van de straffen gewaarborgd is? Zijn opleiding, werkbegeleiding en decriminalisering van belang om recidive te voorkomen? Heeft u advies gevraagd aan gedragswetenschappers? Graag ontvangen deze leden hierop een toelichting.

Voor genoemde leden merken op dat het plan louter lijkt te zijn ingegeven als een boekhoudkundige exercitie. Het plan stelt 340 mln. te bezuinigen zonder dat de recidive zal toenemen. Waar is deze aanname op gebaseerd? Is er onderzoek gedaan naar de mogelijke stijging van de recidive, dus stijging van de criminaliteit, als gevolg van deze bezuinigingen? Is er wel sprake van echte bezuinigingen? Deze leden vragen of de maatregelen leiden tot lastenverzwaringen elders (waterbed-effect). Heeft u dit effect ook meegenomen? Graag ontvangen zij hierop een toelichting.

2. Ombuigingsmaatregelen DJI

2.1 Maatregelen gevangeniswezen

De leden van de VVD-fractie vragen of u voornemens bent om bodyscanapparatuur in te voeren, zodat de controle op drugs makkelijker wordt. Alle betrokkenen zijn het erover eens dat de drugshonden een effectief middel zijn tegen de invoer van drugs in gevangenen. Komen deze ruimer beschikbaar?

Voor genoemde leden vragen wat er gebeurt met het Justitieel Medisch Centrum, nu PI Scheveningen wordt gesloten. Waar worden de gevaarlijke gedetineerden nu behandeld? Waar worden verdachten die moeten verschijnen voor de in Nederland gevestigde internationale tribunalen en hoven nu opgesloten? Wat gebeurt er met het oorlogsmonument Oranjehotel 1940-1945, nu PI Scheveningen wordt gesloten? Wordt aansluiting gezocht bij de plannen voor behoud en vernieuwing van het monument?

De leden van de PvdA-fractie maken zich zorgen over de sluiting van gevangenislocaties in regio's waar de werkgelegenheid ten opzichte de rest van het land toch al kwetsbaar is en onder druk staat. Eerder hebben deze leden moties ingediend waarin de regering gevraagd werd om bij het sluiten van gevangenen zoveel mogelijk rekening te houden met de kwetsbare regio's en dat het Rijk ervoor moet zorgen dat bij het verplaatsen van rijksdiensten niet alle last op een paar regio's komt te rusten. Kunt u aangeven of en in hoeverre u in het Masterplan rekening heeft gehouden met de uitgangspunten van deze moties? Kunt u tevens aangeven of er de gevraagde bredere afstemming met uw collega's met betrekking tot het

verplaatsen van rijksdiensten heeft plaatsgevonden? Wat was de uitkomst van die afstemming?

In dit kader begrijpen voornoemde leden dat het Masterplan uitgaat van de noodzakelijke bezuinigingen en daaruit het sluiten van locaties volgt. In de ogen van deze leden is het niet duidelijk in hoeverre er bij het sluiten van locaties ook rekening is gehouden met de kwaliteit van de te sluiten inrichting of met de gevolgen voor de werkgelegenheid van de desbetreffende regio? Kunt u op deze aspecten (kwaliteit van de inrichting en werkgelegenheid) nader ingaan?

De aan het woord zijnde leden krijgen van diverse lokale bestuurders uit gemeenten of regio's waar locaties worden gesloten verontruste reacties. Vaak betreft het gemeenten die niet begrijpen waarom juist de gevangenis binnen hun gemeente moet worden gesloten. Daarbij komen vragen over de gevolgen voor de werkgelegenheid, met betrekking tot het feit dat de desbetreffende gevangenis van hoge kwaliteit is, financieel gezond is en goed bezet wordt enzovoorts. Het komt deze leden voor dat per te sluiten locatie goed uitgelegd dient te worden waarom juist die specifieke locatie gesloten moet worden. Ook begrijpen zij niet in alle gevallen waarom die specifieke regio gesloten moet worden en hebben zij per locatie behoefte aan uitleg. Kunt u hieraan tegemoet komen en gaat u zowel de Kamer als de desbetreffende gemeenten afzonderlijk die uitleg geven? Zo nee, waarom niet? Kunt u per te sluiten locatie aangeven waarom op basis van de door u genoemde vier criteria in het Masterplan, te weten de regionale arbeidsmarkt, de bedrijfsvoering, resocialisatie en specialisme, tot uw voornemen tot sluiting bent gekomen?

De leden van de SP-fractie vragen speciaal aandacht voor de extra kosten voor gemeenten als gevolg van dit Masterplan. Zij verwijzen bijvoorbeeld naar de berekening die de gemeente Almelo heeft gemaakt. In deze regio wordt rekening gehouden met 15 mln. extra kosten als gevolg van bijvoorbeeld een stijgend beroep op bijstand (voor de gemeente Almelo 0,75 mln.). De bedrijfstak bouw wordt voor 0,5 mln. per jaar getroffen. Met stijgende vervoerskosten van 10 mln. moet rekening gehouden worden, alleen al als gevolg van sluiting van De Karelskamp. Een ED-plaats kost een gemeente ook 16.000 per jaar. Met de afboeking van gebouwen is dan nog niet eens rekening gehouden. Kloppen deze berekeningen? Dit is dan nog slechts voor deze regio, verondersteld kan worden dat op andere plaatsen soortgelijke berekeningen gelden. Kunnen soortgelijke berekeningen voor andere gemeenten worden gemaakt.

De aan het woord zijnde leden vragen de regering onderzoek te (laten) verrichten naar de zogenoemde "self-supporting" gevangenissen; afdelingen die zoveel mogelijk door gedetineerden zelf gerund worden. Tijdens het rondetafelgesprek zijn interessante voorbeelden genoemd, de afdelingen zouden goede prestaties hebben en goedkoper zijn. Kunnen ook de ervaringen hiermee in andere landen, zoals Canada en Scandinavische landen, worden betrokken?

De leden van de SP-fractie vragen aandacht voor de bijzondere situatie in de gevangenis in Scheveningen, namelijk de aanwezigheid van het authentieke Oorlogsmonument Oranjehotel. Dit oorlogsmonument moet behouden blijven, dat is destijds ook toegezegd door de toenmalige minister van Justitie. Staat deze toezegging nog steeds? Hoe zal voor behoud van dit oorlogsmonument gezorgd worden, ook in geval van afstoting van deze locatie?

De leden van de CDA-fractie constateren dat wordt voorgesteld meer ruimte te bieden aan de zelfredzaamheid van de gedetineerden. Vanuit het veld zijn hieromtrent diverse suggesties aangedragen, zoals het mogelijk maken van "self-supporting" inrichtingen naar het voorbeeld van Bastoy. Welke mogelijkheden ziet u in dezen?

U geeft aan dat zoveel mogelijk medewerkers zullen worden begeleid van werk naar werk en dat de krimpregio's zoveel mogelijk zullen worden ontzien. Het zal u niet ontgaan zijn dat juist de voorgestelde sluitingen tot grote beroering hebben geleid. Ruim 3700 mensen van werk naar werk geleiden in een tijd van olopemde werkeloosheid is immers geen realistische opgave, zeker niet nu de sluitingen plaatsvinden in regio's met al grote problemen wat betreft werkgelegenheid, zoals Drenthe, Twente, Limburg, Brabant, de Achterhoek en Noord-Holland-Noord. Voornoemde leden zijn zeer getroffen door diverse burgemeesters en directeuren die in de Tweede Kamer een lans hebben gebroken voor hun instelling, hun bevolking en personeelsleden, omdat zij, met redenen, vrezen voor enorme werkeloosheid. Op diverse plekken in het land, zoals bijvoorbeeld in de regio Twente/Achterhoek en Noordoost-Overijssel zal de werkgelegenheid een te forse klap te verduren krijgen. De vrees bestaat dat die regio zal terugvallen van anticipeergebied naar krimpregio. In en rond Hogeveen dreigt het, met de sluiting van Veldzicht en de PI, helemaal erbarmelijk te worden. Deze leden vinden dat onacceptabel.

Kunt u nader motiveren waarom u tot de gemaakte keuzes bent gekomen? Deze nadere motivering is wenselijk en noodzakelijk omdat de regering heeft toegezegd, nog voor de zomer, met een alomvattend plan te zullen komen ten aanzien van de verkleining van de Rijksdienst.

De leden van de D66-fractie constateren dat de taakstelling voor DJI circa 340 mln. bedraagt. Alle onderdelen van de dienst worden geraakt, maar inzicht in de gemaakte bezuinigingskeuzes ontbreekt. Deze leden zijn van mening dat nadere informatie over de voorgestelde maatregelen noodzakelijk is, wil het Parlement zich een volledig beeld kunnen vormen van de effecten op veiligheid, werkgelegenheid en de strafrechtketen. Bent u bereid hierover helderheid te bieden en voorafgaande aan het Kamerdebat inzage te geven in de onderliggende stukken, adviezen, analyses en informatie waarop de keuzes zijn gebaseerd? Het Masterplan beoogt grote stappen in korte tijd te zetten om de taakstelling te halen waardoor het penitentiaire landschap in korte tijd aanzienlijk wordt gewijzigd. Waarom is niet voor een meer gefaseerd tijdspad gekozen waarmee alle betrokken inrichtingen en regio's de tijd wordt gegeven zich aan de besluiten en nieuwe maatregelen aan te passen?

Het bevreemdt voornoemde leden dat u een forse taakstelling toepast op DJI en tegelijkertijd meent onverkort vast te kunnen houden aan de kerntaken van DJI. Deze leden menen dat hier een onrealistisch beeld aan de dag wordt gelegd. Welke garanties biedt u dat over vijf jaar geen cellentekort bestaat? Welke garanties biedt u dat geen druk ontstaat op de rechtspraak om elektronische detentie op te leggen doordat de detentiecapaciteit beperkt is? Deze leden zijn evenmin overtuigd van de kabinetsambitie om onverminderd vast te kunnen houden aan het terugdringen van recidive. Indien u meent deze stellingname te kunnen doen dan vragen zij u een gedegen onderbouwing daartoe. Wat zijn de effecten van de voorgestelde maatregelen op de terugdringing van recidive en op grond van welke overwegingen meent u onverkort te kunnen vasthouden aan deze kerntaak? Op grond van welke aannames meent u dat in de keten geen opstoppingen zullen ontstaan doordat met minder capaciteit een gelijke inzet op evenveel, zo niet meer gedetineerden moet worden uitgevoerd? Op welke wijze meent u dat hier een zodanige efficiencyslag kan worden gemaakt dat het proces op geen enkele wijze vertraagd raakt doordat capaciteit in de keten is afgebouwd? Graag ontvangen deze leden een reactie op alle gestelde vragen.

De leden van de D66-fractie merken hierbij op dat zij informatie over de effecten op onder meer recidive als cruciaal beschouwen voor de beoordeling van de voorgestelde maatregelen in het Masterplan. Indien u namelijk in het Masterplan onverbloemd meent te kunnen stellen dat de kabinetsdoelstelling van 10% recidivedaling in 2020 onverkort gehandhaafd blijft, dan mag het Parlement op zijn minst verwachten dat die stellingname gedegen wordt onderbouwd.

Tijdens het VAO Reclassering op 23 april 2013 zegde u de Kamer een brief toe over effecten op recidive. Deze leden vragen nadrukkelijk niet om natte vinger werk waarmee losjes naar de uitkomst van het Masterplan wordt toe geredeneerd. Het verzoek is om een gedegen onafhankelijke doorlichting van het plan op de effecten voor recidivebestrijding. Bent u bereid het Masterplan van enig inhoudelijk gewicht te voorzien?

De leden van de D66-fractie merken op dat de taakstelling van 340 mln. betekent dat een groot aantal inrichtingen de deuren moet sluiten. Een groot aantal banen in de sector gaat verloren. Daarbij hebben ook deze leden de zorg dat hoog gespecialiseerd personeel niet gemakkelijk herplaatsbaar zal zijn. In welke mate kan worden verwacht dat 3400 fte van werk naar werk zal worden begeleid? In de motie Schouw/Segers (Kamerstuk 33400VI, nr. 69) is de regering verzocht om bij de uitwerking van de aangekondigde bezuinigingen op het gevangeniswezen expliciet in kaart te brengen wat dit betekent voor de werkgelegenheid in de betreffende regio's en voor eventuele bijzondere omstandigheden van de gemeenten die worden getroffen door deze bezuinigingsmaatregelen. In de brief staat weliswaar dat u bij de besluitvorming heeft gehandeld in lijn met de strekking van die motie, maar verder is het gissen hoe u daar precies rekenschap van heeft genomen.

Kan de Kamer de in kaart gebrachte effecten ontvangen? Het verzoek van de Kamer was immers niet als summiere noot bij het Masterplan bedoeld. Integendeel, het wordt als in dit kader van wezenlijk belang beschouwd. Heeft u hierover inmiddels contact gehad met de gemeenten die worden getroffen door de plannen? Bent u op de hoogte van het voornemen van de getroffen gemeenten om een doorrekening te laten maken van de effecten van het Masterplan op hun regio? Bent u bereid hen, voor zover gewenst, hierin te faciliteren?

De leden van de ChristenUnie-fractie vragen hoe het Masterplan rekening heeft gehouden met kosten zoals verplaatsing van patiënten, frictiekosten om het personeel van werk naar werk te begeleiden en de afkoop van huurcontracten. Deze leden vragen of er onderzoek kan worden gedaan naar de hoeveelheid personeel die niet naar ander werk zal worden begeleid en daarmee een uitkering van de gemeente zal krijgen. Zij vragen tot hoeveel extra kosten van de gemeente dit zal leiden.

De aan het woord zijnde leden vragen of rekening is gehouden met nieuwbouwkosten door het sluiten van oudere inrichtingen die nog wel in goede staat zijn. Zij vragen of er andere opties van bezuinigingen zijn overwogen in plaats van de gedwongen sluiting van een aantal inrichtingen. Ten aanzien van de besparing op ED vragen deze leden of er rekening is gehouden met andere meerkosten en zo ja, welke. Deze leden noemen bijvoorbeeld de toename van te verstrekken uitkeringen indien geen passende arbeid wordt gevonden wordt een bedrag van 92 mln. ingeboekt. Is bij deze besparing rekening gehouden met de uitkering voor de doelgroep? Ook dit zal leiden tot meer kosten voor de gemeente.

Deze leden vragen of er rekening is gehouden met de huidige kwaliteit van de detentie. Zij vragen of de kwaliteit van de inrichtingen een rol heeft gespeeld bij de selectie om deze te sluiten.

Intensivering meerpersoonscelgebruik (MPC)

De leden van de VVD-fractie vragen of gedetineerden bij binnenkomst meteen op een meerpersoonscel worden geplaatst. Welke "evidence-based" methode wordt bij screening toegepast? Wat is door de intensivering van meerpersoonscellen te verwachten in termen van belasting voor de penitentiair inrichtingswerkers en het aantal incidenten?

Ziet u voor het gebruik van meerpersoonscellen ook mogelijkheden voor vier-, zes- of achtpersoonscellen? Welke aanpassingen zijn daarvoor vereist?

De leden van de PvdA-fractie menen dat naarmate er minder kortgestraften vanwege de uitbreiding van ED in de cel hoeven te verblijven, het restant van de gevangenispopulatie steeds meer uit langer gestraften en dus zwaardere criminelen of criminelen met gedragsproblemen (waaronder verslaafden) gaat bestaan. Kunnen die wel samen op een cel worden geplaatst, zeker in de mate die u voor ogen hebt? Deelt u de zorgen van deze leden op dit punt en welke consequenties verbindt u daaraan?

De leden van de SP-fractie vragen of u de gigantische toename van meerpersoonscelgebruik, waardoor 50% van de gedetineerdenpopulatie in een meerpersoonscel zal zitten, verantwoord vindt, mede gelet op het feit dat een groot deel van de populatie te kampen heeft met een of meer stoornissen. Vindt u meerpersoonscellen ook geschikt voor personen met een verstandelijke beperking of zal het hebben van een verstandelijke beperking een uitsluitingsgrond voor een meerpersoonscel worden? Moet niet eerst nieuw onderzoek worden verricht, naar deze toename van meerpersoonscelgebruik gelet op de (zwaardere) populatie die met dit Masterplan in detentie blijft zitten? Op welke wijze is met dit voorstel rekening gehouden met het versoberen van het regime, waardoor gedetineerden in deze kleine ruimte samen 20 uur per dag door moeten brengen? Deelt u de vrees dat de spanningen tussen gedetineerden onderling zullen toenemen? Deelt u de vrees dat deze spanningen tussen gedetineerden zullen leiden tot agressie naar het personeel? Wat betekent dit voor de werkdruk van het personeel? Als op een afdeling van 24 cellen opeens 48 gedetineerden zitten, wordt het in te zetten personeel dan ook verdubbeld? Geldt nog steeds het voorschrift dat een meerpersoonscel alleen geopend mag worden door meer dan één bewaker, in verband met de veiligheid? Wordt dit voorschrift in de praktijk ook nageleefd? Kunt u een overzicht geven van de incidenten in meerpersoonscellen, zoals agressie of misbruik tussen gedetineerden, maar ook naar personeel toe? Wat zijn de gevolgen van deze toename van meerpersoonscelgebruik voor de gebouwen, zoals de luchtplaatsen, de arbeidsruimte, etc.? Wat is de stand van zaken van de luchtkwaliteit van de cellen? Is het waar dat hier recent onderzoek naar is verricht door luchtmetingen en dat de uitkomsten waren dat heel veel cellen nu reeds niet voldoen aan de eisen? Wat zijn de gevolgen van het intensiveren van meerpersoonscelgebruik hiervoor? Wat kosten de eventuele noodzakelijke aanpassingen?

De leden van de CDA-fractie zijn niet principieel tegen meerpersoonscellen. Zeker wanneer de plaatsing goed wordt voorbereid, de intake op orde is en dagactiviteiten worden aangeboden. U stelt evenwel voor 50% van de populatie onder te brengen in een meerpersoonscel. Deze leden vragen of de veiligheid hiermee niet in het geding komt en verzoeken nader te motiveren waarom u van oordeel bent dat het voorgestelde percentage haalbaar is. Niet alle gebouwen zijn geschikt voor meerpersoonscellen. Hoe hoog zijn de kosten om de gebouwen hiervoor geschikt te maken?

Het bevreemdt de leden van de CDA-fractie dat ervoor wordt gekozen om de PI Tilburg te sluiten. Deze inrichting heeft een kostprijs die ver onder het Nederlands gemiddelde ligt en bovendien bestaat de capaciteit voor 64% uit meermanscellen. Als u zo hecht aan kostenbesparing en meerpersoonscellen, waarom kiest u er dan voor om juist deze inrichting te sluiten? Temeer daar de PI Tilburg een goed georganiseerde inrichting is waarbij de veiligheid voor zowel gedetineerden als personeel gewaarborgd is, zo bleek uit recent onderzoek van het WODC.

De leden van de D66-fractie constateren dat in het Masterplan wordt voorgesteld om het meerpersoonscelgebruik maximaal te intensiveren, zodat circa 50% van de gevangenispopulatie is ondergebracht in een meerpersoonscel. Uit de beschikbare informatie maken deze leden op dat hier een verdubbeling van het huidige gebruik wordt beoogd. Is deze

conclusie juist? Hoeveel personen meent u op een cel te kunnen plaatsen? Kunt u nader toelichten welke contra-indicaties u in deze relevant acht om niet tot plaatsing op een meerpersoonscel over te gaan? Heeft een screening plaatsgevonden van de huidige gevangenenpopulatie op contra-indicaties op basis waarvan kan worden geconcludeerd dat een verdubbeling van het voorgestelde meerpersoonscelgebruik realistisch is? Voornoemde leden zijn voorstander van vrijwillige plaatsing op meerpersoonscellen, mits aan de daarvoor geëigende indicaties zoals veiligheid wordt voldaan. In het Masterplan lezen deze leden echter dat naast vrijwillige plaatsing op meerpersoonscellen, ook een gedwongen plaatsing niet wordt uitgesloten. Op grond van welke aannames meent u dat een gedwongen plaatsing op een meerpersoonscel de veiligheid in een penitentiaire inrichting niet in gevaar brengt? Op welke wijze garandeert u dat bewaarders straks nog een dikke deur durven opentrekken zonder onbeheersbaar dan wel disproportioneel gevaar voor zichzelf en anderen? In hoeverre zijn de professionals op de werkvloer die dagelijks werkzaam zijn in penitentiaire inrichtingen en de risico's aan den lijve ondervinden, betrokken bij dit voorstel? Betekent maximalisering van het meerpersoonscelgebruik ook dat de totale detentiecapaciteit van penitentiaire inrichtingen in evenredige mate wordt verhoogd? Indien dit niet het geval is, hoe verhoudt een hogere ratio van het aantal gedetineerden per bewaarder zich tot de veiligheid binnen penitentiaire inrichtingen? Houden de plannen en ramingen ook op enigerlei wijze rekening met een toename van bijbehorende faciliteiten, zoals bijvoorbeeld douches, keukencapaciteit, luchttingscapaciteit? Waarom noemt het Masterplan niets over ervaringen die reeds met het meerpersoonscelgebruik zijn opgedaan, zoals in Heerhugowaard? Heeft u bij de uitwerking van dit onderdeel rekening gehouden met het andere plan, namelijk om detentiefasering af te schaffen en het avond- en weekendprogramma voor gedetineerden te schrappen? Zo ja, op welke wijze zijn de effecten van de combinatie van deze plannen meegewogen in het voorstel? Hoe ziet u de combinatie van uw plannen voor zich als meerdere langdurig gedetineerden van een zwaardere categorie misdrijven bijeen worden geplaatst op een cel en bovendien veel meer uren met elkaar achter die dikke deur moeten doorbrengen? Deelt u de mening dat hier een opbouw van spanning kan ontstaan die een risico vormt voor de rust op de afdeling en voor de veiligheid van personeel en gedetineerden? Hoe meent u dit risico beheersbaar te houden? Ten aanzien van de koepels in Breda, Haarlem en Arnhem wordt gemeend dat deze geen ruimte bieden voor meerpersoonscelgebruik. De inrichtingen spreken dit pertinent tegen. Zij menen dat de koepels wel op vierkante meters en faciliteiten geschikt zijn voor dergelijk gebruik. Kunt u toelichten hoe u dan toch tot de conclusie bent gekomen dat juist de koepels gesloten dienen te worden? De bijbehorende gemeenten geven aan dat zij geen mogelijkheden zien van herbestemming van deze als monument aangetekende panden. Deelt u die stellingname? Wat verwacht u dat met de koepels gebeurt indien zij gesloten worden? Bent u bereid deze koepels van de monumentenlijst te laten halen waardoor alternatieven wel mogelijk worden?

De leden van de ChristenUnie-fractie constateren dat het meerpersoonscelgebruik zal worden uitgebreid. Deze leden vragen of hierbij rekening zal worden gehouden met het gezamenlijk plaatsen van verstandelijk gehandicapten en normaal begaafden. Zij vragen daarnaast of er rekening wordt gehouden met een toenemende gespannen sfeer tussen gedetineerden/patiënten die gepaard gaat met het meerpersoonscelgebruik. Kunt u aangeven of u ook gekeken heeft naar ervaringen in andere EU-lidstaten. Deze leden vragen of er onderzoek kan worden gedaan naar de gevolgen van de vermindering van het aantal uren welke gedetineerden buiten de cel mogen doorbrengen. Zal dit tevens tot een gespannen sfeer, depressies en misschien zelfs suicides leiden?

De leden van de SGP-fractie constateren dat de vraag naar detentiecapaciteit licht zal stijgen. Juist gezien de doelstelling van het kabinetsbeleid om de kansen inzake opsporing en vervolging te vergroten, is de verwachting gerechtvaardigd dat er meer detentieplaatsen noodzakelijk zijn. Een van de gekozen oplossingen is het vergroten van het aantal gedetineerden dat in meerpersoonscellen gehuisvest wordt. Deze leden vragen mede naar aanleiding van de diverse reacties uit de sector of dit een veilige en verantwoorde keuze is. Graag vernemen zij of u van mening bent dat het bestaande meerpersoonsgebruik van cellen sinds 2004 goed heeft gefunctioneerd. Heeft dit niet juist voor de nodige problemen gezorgd? Voornoemde leden constateren dat een percentage van 50% meerpersoonscelgebruik het maximum is dat mogelijk is zonder ingrijpende en kostbare verbouwingen. Deze leden constateren ook dat hier meer naar de kosten dan naar de effectiviteit en veiligheid gekeken lijkt te worden. Is de constatering terecht dat de toename van het meerpersoonscelgebruik vooral gebaseerd is op de gewenste bezuinigingen en minder op de wenselijkheid van deze ontwikkeling?

Graag horen zij of u onderzoek heeft gedaan naar de haalbaarheid van een percentage van 50% van de gedetineerden dat in meerpersoonscellen wordt gehuisvest. Is dit – gezien de relatief grote psychische en andere problematiek – wel haalbaar? Zorgt dit niet juist voor extra problemen binnen de muren van de gevangenis en daarmee ook voor meer risico's voor het personeel?

De leden van de SGP-fractie vernemen verder graag welke kosten er gemoeid zijn met het verbouwen van eenpersoonscellen tot meerpersoonscellen. Wat moet hiervoor concreet gebeuren?

De leden van de 50PLUS-fractie constateren dat wordt voorgesteld dat 50% van de gedetineerden samen op een cel moeten. Welke vierkante meter norm wordt daarvoor gehanteerd? Hoeveel kosten zijn er mee gemoeid om dat voor elkaar te krijgen, zowel bouwkundige voorzieningen als inzet van personeel?

Wat betekent dit voor mogelijke toenemende agressie in de gevangnissen van gedetineerden onderling maar ook richting het personeel en dit in relatie met het plan om gedetineerden 20 uur per dag achter de deuren te zetten? Is daar onderzoek naar gedaan? Heeft u rekening gehouden met het feit dat vele gedetineerden of verslavingsproblemen hebben of een verstandelijke beperking?

Is er onderzoek gedaan naar de gevolgen voor gedetineerden zo lang achter de deur te moeten zitten zonder re-integratieactiviteiten? Is zo iemand na het uitzitten van een lange straf nog in staat om in de maatschappij terug te keren?

Invoeren sober regime voor arrestanten en preventief gehechten en het (deels) afschaffen van het avond- en weekendprogramma

De leden van de VVD-fractie vragen hoe u de beperking van arbeid voor het regime in het huis van bewaring ziet in het licht van de European Prison Rules.

Ook vragen zij of het aanbieden van arbeid en (vak)scholing binnen de justitiële inrichting plaatsvindt in samenwerking met regionale werkgevers en andere ketenpartners. Is het mogelijk om de arbeid binnen gevangnissen, zoals in Duitsland, winstgevend te exploiteren? Zijn er mogelijkheden om gedetineerden in het kader van een efficiencyslag binnen de justitiële inrichting in te zetten op taken als coördinatie en uitvoering van schoonmaak- en onderhoudswerkzaamheden?

Wat is uw reactie op het betoog van de directeur van PI Heerhugowaard en zijn voorstellen?

De leden van de SP-fractie vragen wat de inhoudelijke motivatie is voor het afschaffen van de arbeid voor arrestanten en het plaatsen in een regime van beperkte gemeenschap, waardoor ze 20 uur per dag op cel zitten. Waarom wordt voortaan niet meer van iedere gedetineerde gevraagd te werken in detentie? Is het niet juist ook voor mensen die nog niet afgestraft zijn van belang om een dagritme te blijven hebben? Ook om de schadelijke effecten van detentie tegen te gaan? Wat is de rechtvaardiging voor deze verschraling en het langer achter de deur zetten van mensen die nog niet veroordeeld zijn, waardoor het huis van bewaring voor niet veroordeelden een punitiever karakter zal krijgen? Hoe verdraagt zich dit met de onschuldpresumptie? Zal het aanbieden van minder activiteiten en een korter dagprogramma zonder arbeid leiden tot een betere terugkeer op de samenleving of eerder tot hogere recidive? Waarom is niet gezocht naar mogelijkheden om de verdiensten door arbeid in detentie toe te laten nemen? Weet u dat de 29 hoofden Arbeid nog tal van kansen zien om de arbeid meer bedrijfsmatig in te richten waarmee de detentiekosten gereduceerd kunnen worden? Kan de regering reageren op de uitspraak van de vestigingsdirecteur van PI Lelystad en belast met de landelijke inkoop van arbeid, die zegt dat gedetineerden in een huis van bewaring te laten werken €2,60 per dag kost en dat deze kosten wel terug te verdienen zouden zijn? Bent u bereid in overleg te treden met deze vestigingsdirecteur om initiatieven te bespreken en de mogelijkheden te verkennen?

Voor genoemde leden vragen wat de gevolgen zijn van het afschaffen van het avond- en weekendprogramma voor de ouder-kind-bezoeken? Is de regering bereid om, ter compensatie van het versoberd regime, de bezoekmogelijkheden en –faciliteiten uit te breiden?

Deze leden vragen of er binnen het voorgestelde versoberd regime nog een verantwoorde bijdrage kan worden geleverd aan resocialisatie.

Op welke wijze wordt er speciaal aandacht gegeven aan personen met een verstandelijke beperking?

De leden van de SP-fractie vragen of het mogelijk is voor een medewerker in een P.I. zorgvuldig te rapporteren over het gedrag van mensen, als conform het plan gedetineerden vrijwel constant in hun cel zijn ingesloten. Is het niet tegenstrijdig om het belang van arbeid te benadrukken voor mensen die met een enkelband thuis gedetineerd zitten en de arbeid nu juist te schrappen bij voorlopige hechtenis?

De leden van de CDA-fractie merken op dat DJI een schakel is in verschillende ketens. Juist die ketenpartners, die in het geheel niet betrokken zijn bij het Masterplan (naar het oordeel van de leden van de CDA-fractie een grote omissie), zijn bijzonder kritisch. Zowel vanuit de reclassering de advocatuur, de gemeenten en de rechterlijke macht wordt betoogd dat het Masterplan zal leiden tot hogere recidive. De voorgestelde maatregelen doen geen recht aan de resocialisatiegedachte. Zo wordt het regime serieus versoberd en minder regionaal geplaatst. Wat is uw reactie op deze kritiek?

In het Masterplan wordt onder meer voorgesteld de arbeid voor voorlopig gehechten te schrappen. Deze leden kunnen hier onder geen beding mee instemmen. Juist onder aanvoering van Nederland is het recht op arbeid opgenomen in artikel 100 van de European Prison Rules. Voornoemde leden vinden het beschamend dat u met een voorstel komt dat in strijd is met deze minimale eisen voor penitentiaire humaniteit. Ook de professionals en wetenschappers zijn hier fel tegen gekant. Zij vrezen voor onrust in de inrichtingen en geven aan dat juist mensen die nog niet veroordeeld zijn de afleiding van de arbeid nodig hebben. Bovendien krijgen de penitentiaire inrichtingswerkers en de arbeidsmedewerkers, doordat de gedetineerden deelnamen aan een dagprogramma, goed zicht op het welbevinden van de preventief gehechten, niet alleen in het belang van deze, vooralsnog onschuldige mensen, maar ook in het belang van de relationele beveiliging. De aan het woord zijnde leden verzoeken u daarom deze maatregel te schrappen.

In dit verband vragen deze leden inzichtelijk te maken welke besparing u meent te kunnen inboeken met het schrappen van de arbeid.

Tijdens het rondetafelgesprek maar ook tijdens bezoeken aan de verschillende inrichtingen is gebleken dat het executieve personeel grote moeite heeft met de versoering van het dagprogramma. Gevreesd wordt dat de PIW'ers verworden tot sleutelboeren waar deze betrokken personeelsleden grote moeite mee hebben. Zij willen en kunnen zich juist inzetten om mensen die ontspoord zijn te resocialiseren. Dat is hun beroepseer. Het voorbereiden mensen op een maatschappelijk aanvaardbaar bestaan. Wat beweegt u hier zo aan voorbij te gaan? Wat heeft u bewogen om dermate zwaar op DJI te bezuinigen dat de resocialisatiegedachte teniet wordt gedaan.

In dit verband wijzen deze leden op de kritiek vanuit de wetenschap dat het Masterplan een zwabberplan is. Werd twee jaar geleden nog heel bewust het avond- en weekeindprogramma (her)ingevoerd, nota bene in het belang van de resocialisatie, nu wordt die uitbreiding weer geschrapt.

De leden van de D66-fractie merken op dat het kabinet beoogt het detentieregime te versoeren. Arrestanten en preventief gehechten worden in een regime van beperkte gemeenschap geplaatst met een beperkt activiteitenprogramma zonder arbeid. Het avond- en weekendprogramma wordt per 2014 voor alle regimes afgeschaft. Tijdens het rondetafelgesprek met alle betrokkenen uit en rond de sector hoorden deze leden juist een breed gedragen en nadrukkelijk pleidooi om detentiefasering niet af te schaffen, om de activiteitenprogramma's met arbeid in te stand te houden, juist met het oog op vollere gevangnissen met vooral langduriger gehechten. Bovendien geven inrichtingen aan dat juist goede resultaten zijn geboekt door het aantal contactmomenten op te voeren en daarmee meer zicht te krijgen op de fysieke en geestelijke gesteldheid van gedetineerden. Persoonlijke aandacht als belangrijke factor om risico's te ondervangen en recidive te verminderen, maar over deze factoren en afwegingen staat echter niets genoemd in het Masterplan. Hoe beschouwt u deze signalen vanuit het veld? Kunt u toelichten of en hoe u dit soort aspecten concreet heeft meegewogen in het Masterplan?

Graag horen de leden van de SGP-fractie welke programmaonderdelen bij de afschaffing van het avond- en weekendprogramma voor diverse groepen en op termijn voor alle regimes vervallen. Wat zijn de consequenties hiervan voor de bestrijding van recidive?

De invoering van een sober regime voor arrestanten en preventief gehechten kan een behoorlijk lange periode duren. Graag ontvangen deze leden inzicht in de maximale duur van de preventieve hechtenis, waarbij er op termijn sprake zal zijn van het ontbreken van arbeid. Vindt u juist in het kader van de bestrijding van recidive een vroegtijdig begin met arbeid niet te verkiezen boven het langdurig opgesloten zijn zonder de mogelijkheid om arbeid te verrichten en daarmee mogelijk ook de nodige competenties te verkrijgen voor de periode na detentie?

Deze leden willen ook graag vernemen in hoeverre dit sobere regime ook ten koste gaat van contacten met vrijwilligers onder gedetineerden. Blijven de mogelijkheden om buiten de normale bezoeken contact met een vrijwilligers van erkende organisaties te onderhouden, voluit bestaan?

De leden van de 50PLUS-fractie constateren dat mensen in een huis van bewaring- die dus nog niet veroordeeld zijn en nog voor onschuldig gehouden moeten worden- een zeer beperkt dagprogramma en geen werk meer krijgen aangeboden. Is dit niet in strijd met het internationaal recht?

Afschaffen detentiefasering en invoering elektronische detentie

De leden van de VVD-fractie vragen welke aansluiting wordt gezocht bij de uitvoering van ED met andere ketenpartners, zoals de reclassering en gemeenten. Kan worden aangegeven welke voorzieningen worden getroffen voor de veroordeelde criminelen die in het regime van ED terechtkomen? Wat is de invloed van deze voorzieningen op het recidivecijfer? Kunnen personen die in het regime van ED terechtkomen aanspraak maken op een bijstandsuitkering en/of andere uitkering(en)? Zo ja, acht u dat wenselijk? Hoeveel kosten zijn daarmee gemoeid voor gemeenten?

Voornoemde leden vragen welke mogelijkheden er zijn om de invoering van ED te koppelen aan bestaande werkgelegenheidsprojecten, zoals De Fabriek van PI De Karelskamp, het Amsterdamse project Vinkebrug en het Werkgeversservicepunt Justitiabelen. Heeft een gedetineerde op ED naast werken ook de mogelijkheid tot het volgen van een opleiding? Welke maatregelen worden genomen in het kader van toezicht, zowel thuis als op de (eventuele) scholing- of werklocatie van de gedetineerde op ED? Kan er snel en adequaat worden gereageerd op schending van de voorwaarden van ED? Worden buurtbewoners geïnformeerd over ED van een buurtgenoot? Kan de veiligheid worden verzekerd? De aan het woord zijnde leden vragen wanneer een algemene maatregel van bestuur (amvb) volgt met nadere voorwaarden omtrent ED? Wordt ED een executie- of sanctiemodaliteit? Kunt u aangeven wat de voor- en nadelen van een executiemodaliteit en een sanctiemodaliteit zijn? Welke benadering valt er van de rechterlijke macht te verwachten op het moment dat ED een executiemodaliteit wordt? Zullen rechters in dat geval nog geneigd zijn om gevangenisstraf op te leggen? Gaan zij zwaarder straffen of juist lichter? In hoeverre worden die effecten meegenomen in de keuze voor een sanctie- of executiemodaliteit?

De leden van de PvdA-fractie vragen in hoeverre ED voldoet aan de eisen die aan de eisen die aan straffen worden gesteld. Deze leden zien in dat deze wijze van straffen recidive kan verminderen ten opzichte van vrijheidsstraffen (bijvoorbeeld omdat gestraften hun werk kunnen blijven doen). Zij kennen ook de geluiden uit de samenleving en politiek waarin gesteld wordt dat aan elektronische detentie het punitieve karakter ontbreekt. Naar de mening van voornoemde leden kan ED onder andere als voordeel hebben dat de resocialisatie van de gestrafte minder problematisch is dan in het geval van een vrijheidsstraf, het relatief snel uitvoerbaar en goedkoop is, de gestrafte zich nuttig kan maken voor de samenleving die hij schade heeft toegebracht en dat recidive na een ED wellicht minder voorkomt dan na een vrijheidsstraf. Echter, in de beeldvorming komt, tenminste bij een deel van het publiek en de politiek, ED niet altijd over als een straf. Hoe gaat u ervoor zorgen dat de beeldvorming rondom ED in lijn wordt gebracht met de daadwerkelijke aard en het nut van ED voor de samenleving inclusief de dader en het slachtoffer?

Naar de mening van de aan het woord zijnde leden kan het beperken van de bewegingsvrijheid en het moeten volgen van een dagprogramma met gebruik van ED goed worden gecombineerd met betaald werk of een taak- of werkstraf of een boete. Deelt u de mening dat een kale vorm van ED zonder dat er aan resocialisatie wordt gewerkt of bijkomende maatregelen worden genomen niet effectief is als voor wat betreft het karakter van een straf en het voorkomen van recidive? Zo ja, welke conclusies ten aanzien van ED verbindt u hieraan? Zo nee, waarom niet?

In dit kader vragen de leden van de PvdA-fractie waarom verslaafde gedetineerden niet ook in aanmerking zouden moeten kunnen komen voor ED. Naar de mening van deze leden is het op afstand controleren en het begeleiden van middelen- en alcoholgebruik wel mogelijk. Deze leden zouden vanwege het risico van recidive in ieder geval willen voorkomen dat verslaafden vanuit detentie zonder enige vorm van begeleiding of controle weer in vrijheid zouden

komen. Daarbij komt dat naar de mening van voornoemde leden op zijn minst discutabel is of deze groep wel geschikt voor het plaatsen van meer mensen op één cel. Kunt u ingaan op de mogelijkheid om ook voor verslaafde veroordeelden ED mogelijk te maken?

De leden van de PVV-fractie vragen wie verantwoordelijk wordt gehouden indien een enkelbandgestrafte een delict pleegt?

Kunnen mensen met een psychische stoornis in aanmerking komen voor een enkelband?

Kunnen drugsverslaafde delinquenten in aanmerking komen voor een enkelband?

Klopt het dat de kosten bij het toepassen van ED voor rekening van de gemeentes komen?

De leden van de SP-fractie vragen wat de inhoudelijke onderbouwing is voor het afschaffen van de detentiefasering. Zijn de prestaties, wat recidivebestrijding betreft, achtergebleven bij de verwachtingen? Erkent u dat de Zeer Beperkt Beveiligde Inrichtingen (ZBBI's) goed presteren in termen van recidivebestrijding en voorts goedkoper zijn dan gesloten (beveiligde) setting? Waarom worden de goed presterende (Z)BBI's gesloten?

Deze leden vragen wat de prestaties zijn van de penitentiaire programma's in termen van recidive? Is het waar dat het recidivepercentage bij penitentiaire programma's in het verleden ongeveer 20% lager liggen dan gedetineerden die uit gesloten setting werden ontslagen? Wat zijn de kosten van de penitentiaire programma's? Waarom moeten de penitentiaire programma's verdwijnen? Als we zien wat de doelstellingen zijn bij het invoeren van de ED, zoals het 'inzetten op arbeid' en het hebben van dagbesteding, dan zijn dit toch precies activiteiten die door de Penitentiaire Trajecten Centra worden georganiseerd? Wat is het voordeel van het invoeren van het grootschalig invoeren van ED en het afschaffen van penitentiaire programma's en de Penitentiaire Trajecten Centra? Hoe reëel is het voorgestelde aantal gedetineerden dat in aanmerking gaat komen voor de enkelband? Mede gelet op het aantal deelnemers dat aan penitentiaire programma's deelneemt?

Voornoemde leden vragen in hoeverre het verantwoord is om gedetineerden zonder een tussenstap, zoals bijvoorbeeld in een (Z)BBI of in een penitentiaal programma wordt geboden, thuis te detineren met een enkelband. Hoe reëel is het om te stellen dat bij de ED maximaal wordt ingezet op arbeid, nu de werkloosheid een recordhoogte heeft bereikt? Op welke wijze worden deze mensen toegeleid naar werk? Wat zijn naar schatting de extra kosten voor gemeente als gevolg van het grootschalig invoeren van thuisdetentie, in verband met het verstrekken van uitkeringen en het toeleiden naar werk? Hoe hoog zouden de kosten zijn om arbeid te organiseren voor deze doelgroep? Is overwogen om ED (overdag) te koppelen aan nachtdetentie? Zo nee, waarom niet? Erkent de regering dat er bij het invoeren van meer dan 2.000 plaatsen voor thuisdetentie (enkelbanden) ongeveer sprake is van 20.000 criminelen op jaarbasis hun straf thuis uitzitten (omdat één enkelband niet een jaar lang om de enkel van een crimineel zit)? Zo nee, hoeveel dan wel? Waar is dit aantal thuisgedetineerden op gebaseerd? Zijn hier naast bezuinigingsoverwegingen ook inhoudelijke overwegingen? Waarom is ervoor gekozen om korte straffen om te zetten in thuisdetentie tenzij de rechter dit uitsluit? Moet dit niet principieel andersom zijn, dat de rechter expliciet thuisdetentie kan opleggen? Zo nee, waarom niet? Wat is het risico wanneer meer rechters thuisdetentie uitsluiten dan financieel gezien rekening mee is gehouden? Is er dan een acuut financieel probleem? Is er dan ook een acuut capaciteitsprobleem?

De leden van de SP-fractie vragen hoe intensief de controle op drank- en drugsgebruik is op thuisgedetineerden. Welke begeleiding en ondersteuning bij problemen kunnen thuisgedetineerden verwachten? Worden mensen met verslavingsproblemen ook thuis gedetineerd? Zo nee, hoe kan het aantal ingeboekte enkelbanden dan worden gehaald? Zo ja, welke specifieke begeleiding en behandeling krijgen zij? Hoeveel thuisgedetineerden zullen zich naar verwachting niet aan de voorwaarden houden en terug naar de cel moeten? Met

welk uitvalpercentage wordt rekening gehouden? Wat zijn de ervaringen in andere landen, zoals België, met ED en het terugvalpercentage aldaar? Wat is de taak van de reclassering bij de thuisdetentie? Hoeveel politiecapaciteit zal zijn gemoeid met de controle op de enkelband? Kan dit concreet worden uitgedrukt in manuren en fte die nodig zijn voor de meer dan 2.000 enkelbanden? Wat betekent het thuis detineren van 2000 mensen met een enkelband voor de overblijvende inrichtingen, die met een zwaardere doelgroep zal komen te zitten? Wordt hiervoor extra personeel ingezet? Hoe groot is het risico dat door de druk om 1600 thuisdetentie-plaatsen te realiseren de druk op de selectie zo groot wordt dat de kans op incidenten toeneemt, als de verkeerde gedetineerde thuis gedetineerd wordt met een enkelband?

De leden van de SP-fractie wijzen er op dat de Verslavingsreclassering GGZ (SVG) zich grote zorgen maakt over de gevolgen van het plan voor de gedetineerden met verslavingsproblematiek. De afschaffing van de detentiefasering, versobering, bezuinigingen op de forensische zorg en de uitvoering van ED bemoeilijken een verantwoorde terugkeer van verslaafde gedetineerden in de maatschappij. Graag ontvangen zij een uitgebreide reactie hierop.

Datzelfde geldt eigenlijk voor personen met een (lichte) verstandelijke beperking. Zijn zij geschikt voor een meerpersoonscel? Kunnen zij toe met minder activiteiten tijdens detentie, versobering en langer achter de deur, minder voorbereiding op resocialisatie en ED? Ook hierop ontvangen zij graag een reactie.

De leden van de CDA-fractie merken op dat in het Regeerakkoord is afgesproken dat de algemene detentiefasering wordt afgeschaft. Deze leden vragen of dit wel zo verstandig is, gelet op het feit dat juist de BBI's en de ZBBI's relatief goedkope voorzieningen zijn met bovendien lage recidivecijfers. Is dit niet het kind met het badwater weggooien?

U bent voornemens ED in te voeren. Dit bevreemdt voornoemde leden daar u in de voorgaande regeerperiode een voorstel hiertoe juist heeft ingetrokken omdat u van menig was dat dit geen echte straf is. Wat heeft u van gedachten doen veranderen? Wellicht ten overvloede, melden deze leden dat zij voorstander zijn van de invoering van ED indien het wordt ingevoerd als detentiefasering. Zo kunnen gedetineerden immers geleidelijk worden teruggeleid naar de samenleving. Deze leden vragen in dit verband te bezien of nachtdetentie zou kunnen worden ingevoerd. Daarmee zijn ook besparingen te halen, wordt de detentieschade beperkt maar blijft toezicht bestaan.

ED kan goedkoper zijn dan plaatsing in een gesloten plaatsing, maar de leden van de CDA-fractie plaatsen hier wel een kanttekening bij. Kale ED achten zij onwenselijk. Het kan niet zo zijn dat een veroordeelde, zonder toezicht, thuis met een biertje op de bank zijn detentie uitzit. Of, zoals treffend straat beschreven op een spandoek op de PI Scheveningen lekker op het strand, met je enkelband. Deze leden vinden ED louter aanvaardbaar als de veroordeelde een nuttig dagprogramma heeft en onder toezicht staat, ook in het belang van het slachtoffer.

Graag ontvangen zij hierop een reactie.

De leden van de CDA-fractie constateren dat rekening wordt gehouden met een uitvalpercentage van 10%. Tijdens het rondetafelgesprek is gebleken dat dit een zeer optimistische aanname is. Uit onderzoek zou blijken dat een uitvalpercentage van 25% meer in de rede ligt. Kunt u nader motiveren waarop uw aanname is gebaseerd?

U gaat eraan voorbij dat DJI mogelijk minder kosten maakt voor iemand die zijn straf thuis uitzit, maar dat de gemeente die persoon wel een uitkering zal moeten geven. Feitelijk is hier dus sprake van den verschuiving van kosten en wordt hierdoor per saldo door de overheid minder bezuinigd. Voornoemde leden zien deze verschuiving graag verdisconteerd in de berekende bezuiniging.

De leden van de D66-fractie constateren dat in plaats van detentiefasering elektronische detentie zal worden ingevoerd. Dit wekt de indruk dat de een de ander zal vervangen. Voor deze leden is niet helder hoe deze frase is bedoeld. Kan hierover helderheid worden geboden? Voornoemde leden delen de mening dat de toepassing van ED naast bestraffing gepaard moet gaan met arbeid. Niettemin heeft u ook aangegeven dat u deze modaliteit slechts noodgedwongen invoert in het kader van de bezuinigingen. Die achterliggende overweging vinden deze leden betreuenswaardig nu daar geen enkele overtuiging uit spreekt over de toegevoegde waarde die deze sanctiemodaliteit onder strikte voorwaarden wel zou kunnen hebben. Welke verwachtingen heeft u dan eigenlijk van uw eigen voorstel? Op grond waarvan meent u bovendien bij voorbaat te kunnen aangegeven dat ruim 1600 personen in aanmerking komen voor de enkelband? Deelt u expliciet de mening dat deze strafbeslissing uitsluitend aan de rechter toekomt? Welke garantie is daarmee gegeven dat de taakstelling van ruim 1600 personen met een enkelband wordt gehaald? De bedoeling is de vraag naar intramurale detentiecapaciteit op een verantwoorde manier aanzienlijk terug te dringen. Wordt er rekening mee gehouden dat deze verwachting mogelijk naar beneden bijgesteld moet worden en dus toch meer personen door de rechter in de cel geplaatst zullen worden dan in het Masterplan wordt verwacht?

DJI wordt belast met de uitvoering van de ED, mede om personele consequenties te verzachten. Hoeveel fte denkt u hiermee te kunnen verschuiven? Hoe verhoudt dit zich tot het opleiden van professionals bij de reclassering waarvan deze leden hebben vernomen dat daar reeds mee gestart is? Welke rol hebben de reclasseringsorganisaties straks bij de uitvoering van ED?

Het draagvlak in het penitentiaire veld voor toepassing van deze modaliteit lijkt niet bijzonder groot. Bij gebrek aan ervaring uiten zij zorgen over de uitvoering, het toezicht en de mate van strafervaring. Op welke wijze meent u het draagvlak voor ED als sanctiemodaliteit te kunnen vergroten?

Door toepassing van ED zal een gemiddeld zwaardere categorie gedetineerden over blijven in penitentiaire inrichtingen. Dat brengt beheers en zorgrisico's met zich. De aan het woord zijnde leden lezen de onderkenning van dit risico in de plannen, maar op welke concrete wijze zal hier dan ook nadrukkelijk aandacht voor zijn? Graag ontvangen zij hierop een toelichting.

De leden van de ChristenUnie-fractie vragen welke effecten de afschaffing van detentiefasering en de bezuinigingen op de forensische zorg voor de terugkeer van verslaafde gedetineerden in de samenleving zal hebben. Heeft deze groep niet juist een intensieve begeleiding nodig om terug te kunnen keren in de samenleving?

Deze leden vragen welke justitiabelen in aanmerking komen voor ED. Zijn bepaalde delinquenten bij voorbaat al uitgesloten? Wie neemt de basiszorg van deze elektronisch gedetineerden voor zijn rekening? Volgens inbrengen blijft er door de toepassing van ED een zwaardere groep gedetineerden achter in de inrichtingen. Voornoemde leden vragen welke zorgrisico's dit met zich meebrengt. Zij vragen of de reclassering ook wordt betrokken bij de uitvoering van ED.

De leden van de GroenLinks-fractie onderschrijven in beginsel de gedachte dat ED een goed alternatief voor gevangenisstraffen kan zijn. Daarbij gaan deze leden ervan uit dat de beslissing of en zo ja, wanneer en hoe ED zal worden toegepast door de strafrechter genomen wordt. Elke vorm van ED moet volgens voornoemde leden geflankeerd worden door een vorm van reclasseringsbegeleiding. Kale ED draagt naar het oordeel van deze leden niet bij aan resocialisatie en beveiliging van de samenleving. Zij vragen in hoeverre de voornemens met ED overeenkomen met de uitgangspunten en vooronderstellingen van deze leden. Graag ontvangen zij hierop een reactie.

De afschaffing van de detentiefasering heeft naar de mening van de leden van de SGP-fractie het risico in zich dat er geen ruimte is voor een geleidelijke terugkeer in de maatschappij. Graag vernemen zij of er onderzoek beschikbaar is waaruit blijkt dat er geen sprake is van een grotere recidivekans bij ED dan bij detentiefasering?

Niet iedere gedetineerde komt in aanmerking voor ED. Deze leden vernemen graag op welke manier de selectie daarvoor zal plaatsvinden. Is het risico niet groot dat vanwege de gewenste bezuinigingen grotere veiligheidsrisico's worden genomen dan gewenst is? Op welke manier wordt gewaarborgd dat slachtoffers en nabestaanden precies op de hoogte zijn van het feit dat zij weer met de dader geconfronteerd kunnen worden en wat de achtergrond daarvan is? ED geeft de gedetineerde ook de mogelijkheid om eventueel vanuit huis weer gebruik te maken van voorzieningen als internet om criminele activiteiten weer op te pakken. Graag vernemen voornoemde leden in hoeverre het mogelijk is om hier bij een toename van ED zicht op te houden om een dergelijke terugval te voorkomen. Verder vragen zij hoe bij ED is gewaarborgd dat er ook daadwerkelijk concreet wordt ingezet op gedragsverandering. Er wordt aangegeven dat bij het niet voldoen aan de voorwaarden de gedetineerde in beginsel weer dadelijk intramuraal zal worden gedetineerd. Dit laat ruimte voor het toch niet opnieuw intramuraal te detineren. Kunt u aangeven hoe u dit voor ogen ziet?

De leden van de 50PLUS-fractie vragen welke reden er is om de detentiefasering af te schaffen. Goed presterende (Z)BBI's op het onderdeel recidivebestrijding, die voorts goedkoper zijn dan gesloten (beveiligde) setting worden gesloten. Kan daar een reden voor worden gegeven? Waarom worden de goed presterende (Z)BBI's gesloten? Hoe reëel is het voorgestelde aantal gedetineerden dat in aanmerking gaat komen voor de enkelband? Is het verantwoord om gedetineerden zonder de tussenstap, in een (Z)BBI of in een penitentiair programma, naar huis te sturen met een enkelband? Denkt u echt dat mensen met een enkelband aan het werk gezet kunnen worden in deze tijd van hard stijgende werkloosheid?

De leden van de 50PLUS-fractie merken op dat het doel van het strafrecht is door vergelding preventie en re-integratie. Denkt de regering dat er draagvlak in de maatschappij bestaat voor ED op zo grote schaal? Gemeenten draaien op voor de uitkering voor de enkelband gedetineerden en voor de kosten voor begeleiding naar werk. Hoe kunnen gemeenten dat betalen? Bestaat er inzicht in die kosten? Krijgt iemand die een enkelband draagt ook een uitkering als er geen werk voor hem is? Aan welk type vrijwilligerswerk wordt gedacht? Hoeveel thuisgedetineerden zullen zich naar verwachting niet aan de voorwaarden houden en weer naar de cel moeten?

Voornoemde leden merken op dat in het Masterplan rekening wordt gehouden met een uitvalpercentage van 10%. In het rondetafelgesprek werd gesteld dat 25% reëler is. Welke onderbouwing kan worden gegeven van die 10%? Welke taak krijgen de mensen van DJI bij de thuisdetentie? Welke taak krijgt de reclassering bij deze vorm van detentie? Hoeveel politie-inzet zal hierbij nodig zijn? Welke extra kosten zijn hiervoor nodig?

2.2 Maatregelen tbs en forensische zorg

De leden van de VVD-fractie vragen welk deel van de justitiabelen binnen de tbs-sector momenteel resocialiseert in de regio van herkomst en bestemming. Zijn er verklaarbare verschillen voor de behandelduur van Rijks- en particuliere Forensische Psychiatrische Centra (FPC's) en kan daar lering uit getrokken worden? Past het Masterplan binnen de uitgangspunten van de nieuwe Wet forensische zorg en de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg? Hebben FPC's ook de mogelijkheid om niet tbs'ers op te nemen? Op welke

manier wordt gewaarborgd dat specialismen van te sluiten FPC's binnen de tbs-sector behouden blijven? Is de eventuele verlenging van de behandelduur en de daaraan gelieerde kosten als gevolg van de overplaatsing van patiënten meegenomen in het Masterplan?

De leden van de PvdA-fractie lezen tevens dat er sprake is van een forse maar gefaseerde afbouw van tbs-capaciteit, kortere behandelduren en lichtere en ambulante vormen van behandeling in de forensische zorg. Hiertegenover staat een voorgenomen groei van de minder intensieve zorg en meer investeringen in preventie, nazorg en ambulante zorg. GGZ Nederland vraagt in dit kader om aandacht voor de aansluiting van de forensische zorg op de reguliere ggz. GGZ Nederland is van mening dat de afstemming tussen enerzijds het terugdringen van de behandelduur en afbouwen van tbs-capaciteit en anderzijds de opbouw van andere voorzieningen (klinische en ambulante) om deze patiënten elders te kunnen behandelen nog niet goed geregeld is. Deze leden delen de mening dat er sprake moet zijn van een goede overgang en zouden niet graag zien dat er een gat valt. Kunt u hier nader op in gaan?

De leden van de SP-fractie maken zich grote zorgen over de bezuiniging op de forensische zorg. Het gesloten convenant bevat veel mooie woorden, benadrukt het bestrijden van recidive en de juiste en zorgvuldige behandeling van justitiabelen, maar maakt niet duidelijk wat dit nu precies betekent voor de sector en de juiste en tijdige behandeling van mensen die forensische zorg nodig hebben. Kan dit uitgebreid worden toegelicht?

Deze leden constateren dat er teruglopende behoefte is aan tbs-capaciteit. Wat is de analyse, waardoor komt dit? Hebben gedetineerden en patiënten minder stoornis dan voorheen? Voornoemde leden vragen hoe bereikt zal worden dat de gemiddelde behandelduur teruggebracht zal worden tot acht jaar.

De aan het woord zijnde leden merken op dat het een vreemde methode is om in een bezuinigingsplan aan te kondigen dat de behandelduur omlaag moet. Dit moet vanuit de inhoud bekeken worden. Als de gemiddelde behandelduur kan worden teruggebracht dan is dat mooi, dan levert dat in de toekomst vanzelf een besparing op. Graag ontvangen zij een reactie hierop. Daarbij komt dat in het verleden al diverse pogingen zijn gedaan de behandelduur terug te brengen, goede initiatieven vanuit de sector zelf werden door het ministerie niet omarmd. Waarom zou het nu wel lukken? Welk inhoudelijk plan is hiervoor? Wat zijn de gevolgen, mocht dit onverhoopt niet lukken? Indien het lukt om de behandelduur terug te brengen, zou het gevolg daarvan zijn dat de populariteit van de tbs-maatregel zal toenemen? Rechters zullen vaker tbs op leggen en advocaten zullen minder vaak hun cliënt adviseren niet mee te werken aan het gedragskundig onderzoek. Daardoor zou toch juist de aantallen tbs toe kunnen nemen en is toch juist capaciteit nodig? Is hier rekening mee gehouden? Zo nee, waarom niet? Bent u bereid dit effect te onderzoeken?

Hoeveel weigerachtige observandi waren er de afgelopen jaren? Hoeveel daarvan hebben eerder tbs opgelegd gekregen?

De leden van de SP-fractie vragen waarom er nu toch, in afwijking van wat eerder is beloofd en toegezegd, alvorens de (systeem)evaluatie van de forensische zorg is verricht, de twee Rijksklinieken niet in stand blijven en er een gesloten wordt.

Deze leden vragen of de sluiting van Rijkskliniek FPC Veldzicht het gevolg is van het convenant met GGZ Nederland. Is het waar dat, zoals de groepsondernemingsraad Forensische Zorg stelt, GGZ Nederland en Vereniging Gehandicaptenzorg de voorwaarde gesteld zouden hebben dat één rijksinstelling gesloten zou worden? Hoe zit dit precies? Over de sluiting van de klinieken Veldzicht en Oldenkotte is terecht veel ophef en onvrede, zo constateren voornoemde leden. Wat is uw reactie op de constatering, van o.a. de groepsondernemingsraad Forensische Zorg, dat deze instellingen beiden een korte

behandelduur hebben en er financieel goed voor staan en dat de sluiting van FPC Veldzicht en FPC Oldenkotte zorgt voor het verlies van (een deel van) de hoogwaardige kennis en expertise op het gebied van de reguliere, de moeilijkste tbs-gestelden in ons land en de groep verstandelijk beperkten? Hoe wordt deze expertise behouden?

Hoe wordt er na sluiting van FPC Veldzicht voor gezorgd dat de ongewenste vreemdelingen met tbs-status toch worden voorbereid op terugkeer en dat het netwerk in andere landen behouden blijft?

Wat is uw reactie op de constatering dat het dorp Balkburg strijdt voor behoud van hun tbs-kliniek Veldzicht en dat ook Oldenkotte van enorm belang is voor de regio?

Kan meer inzicht worden gegeven in de prestaties van de klinieken die gesloten worden, in termen van behandelduur, recidive en kosten (bedprijs)? Is de keuze hier op gebaseerd of is in het geheel niet naar kwaliteit gekeken?

Waarom is de mogelijkheid niet bezien of de tenders konden worden afgebouwd, zoals afgesproken in het verleden?

Is het waar dat de mensen (280 fte) die door de sluiting van FPC Oldenkotte hun baan verliezen niet in het Masterplan zijn meegenomen? Waarom niet?

De leden van de SP-fractie vragen de regering hoe hoog de kosten worden geschat die samenhangen met het sluiten van de FPC's Veldzicht en Oldenkotte. Is rekening gehouden met de kosten van het verplaatsen van patiënten en de vertraging in behandeling, frictiekosten om het personeel van werk naar werk te begeleiden, de afkoop van huurcontracten en de extra kosten voor omliggende gemeenten (zoals bijvoorbeeld door werkloosheid)? Hoe hoog worden deze kosten begroot? Wat is uw reactie op de eigen berekening op dit gebied van FPC Oldenkotte, die heeft berekend dat we ongeveer 20 mln. kwijt zijn aan frictiekosten personeel en tussen de 10 en 15 mln. aan gebouwen en voorzieningen en dat deze kosten niet zouden hoeven te worden gemaakt als de tenders zouden worden afgebouwd? Graag ontvangen deze leden hierop een reactie.

Voornoemde leden vragen naar de concrete gevolgen voor de patiënten die overgeplaatst moeten worden omdat hun kliniek gesloten wordt. Wat is uw reactie op de constatering van deskundigen tijdens het rondetafelgesprek in de Tweede Kamer dat de behandelduur van patiënten hierdoor enorm zal toenemen tot wel twee jaar? Hoe staat dit in verhouding tot het voornemen de duur van de tbs-behandeling te verkorten? Hoeveel zal dit gaan kosten?

Op welke wijze worden de cliënten die nog in de drie FPC's zitten die gesloten gaan worden, verspreid over de overige instellingen? Om hoeveel mensen gaat het?

De leden van de SP-fractie ontvangen graag uw reactie op de opmerking van een patiënt in FPC Veldzicht dat FPC Veldzicht voor hem de eerste kliniek is waar bij veiligheid en vertrouwen heeft opgebouwd. Er zijn in zijn leven een hoop dingen gebeurd waardoor hij het moeilijk vindt zich snel veilig te voelen en om de mensen om zich heen te kunnen vertrouwen. Hier heeft hij dat nu wel bereikt en wat nu als Veldzicht de deuren moet sluiten? Moet hij dan weer helemaal opnieuw beginnen? Nu is er voor hem licht aan het einde van de tunnel en dat licht komt steeds dichterbij, maar moet hij naar een andere kliniek dan wordt het opeens een heel klein lichtje die staat ook nog eens ver weg. Dit kan volgens hem niet de bedoeling zijn van zijn tbs-behandeling.

Ook zegt deze patiënt dat er begrip is voor bezuiniging en vermindering van het aantal bedden. Dit kan tot stand worden gebracht door deze maatregelen meer te spreiden over alle tbs-klinieken in het land in plaats van sluiting van een topkliniek. Ook hierop vragen deze leden graag een reactie.

Wat zijn de gevolgen van de taakstelling van 15% op het Nederlands Instituut voor Forensische Psychiatrie (NIFP)?

De leden van de CDA-fractie merken op dat gedetineerde die bijzondere zorg nodig hebben momenteel terechtkunnen in een van de vijf Penitentiair Psychiatrisch Centra. Deze centra zijn ontwikkeld om kwetsbare gedetineerden de noodzakelijk zorg te bieden en blijken zeer succesvol. De inspectierapporten zijn ronduit lovend. Deze leden zijn van mening dat het pure kapitaalvernietiging is om twee van deze centra te sluiten. Bovendien leidt sluiting van bijvoorbeeld de PI Overmaze ertoe dat kwetsbare gedetineerden uit de provincie Limburg op grote afstand moeten worden geplaatst, hetgeen de zorg voor deze categorie niet ten goede komt. Het bemoeilijkt het contact met relaties en bemoeilijkt de resocialisatie. Hoe beoordeelt u dit?

De instroom in de tbs blijkt de afgelopen jaren teruggelopen te zijn, vermoedelijk mede vanwege het feit dat de duur van de tbs dermate was opgelopen dat verdachten ervoor kozen geen medewerking te verlenen aan pro-justitia rapportage. Nu heeft de Tweede Kamer onlangs een wetsvoorstel aangenomen die ertoe kan leiden dat een verdachte, ondanks ontbrekende rapportage, toch beoordeeld kan worden, zij het op basis van oudere GGZ-onderzoeken. In hoeverre kan dit naar uw oordeel ertoe leiden dat de instroom in de tbs toeneemt? Dit werd immers met de wetwijziging beoogd.

U geeft aan dat de behandelduur wordt verkort. De leden van de CDA-fractie vernemen graag waarop dit is gebaseerd. Ligt hier niet een te grote maakbaarheidsgedachte aan ten grondslag? Deze leden maken hier een punt van omdat zij de veiligheid van de samenleving leidend willen laten zijn bij de beoordeling of een tbs'er kan worden teruggeleid in de samenleving. Het mag niet zo zijn dat de veiligheid in gevaar komt.

Voor genoemde leden verzoeken daarnaast ook op dit punt aan te geven hoeveel kosten er gemaakt zullen moeten worden door de gemeenten en de (reguliere) GGZ om iemand weer op te nemen in de samenleving (uitkering en behandeling).

Behalve de gevangenis capaciteit, wordt ook de capaciteit van de forensische zorg ingekrompen. De aan het woord zijnde leden hebben begrepen dat kwaliteit geen criterium is geweest op basis waarvan de keuzes zijn gemaakt. Waarom niet? Waarom is kwaliteit ondergeschikt? Waarom is er niet voor gekozen de tenders te schrappen?

Deze leden hebben begrepen dat FPC Oldenkotte gesloten wordt omdat dienaangaande de frictiekosten laag zijn. Zo zou een personeelsplan niet gefinancierd hoeven worden. Betoont de overheid zich hiermee geen onbetrouwbare partner nu vele tientallen jaren plaatsen zijn ingekocht, de inrichting geen geld mocht reserveren en nu met de hamer geconfronteerd wordt zonder dat er vet op de botten zit om een fatsoenlijk personeelsplan te kunnen financieren?

De leden van de D66-fractie constateren dat ook op de forensische zorg fors wordt bezuinigd. De plannen spreken over een reductie van 500 tbs-bedden. Met de sector is overeengekomen dat gericht wordt gesneden in plaats van de kaasschaaf. Dit betekent dat drie van de dertien forensisch psychiatrische centra worden gesloten. Uit het Masterplan valt niet op te maken hoe die keuze tot stand is gekomen en op grond van welke overwegingen nu juist de aangekondigde drie instellingen degenen moeten zijn die de deuren moeten sluiten. Kunt u toelichten op grond van welke concrete overwegingen is gekozen voor sluiting van de FPC's Oldenkotte, Veldzicht en 2Landen? Kunt u aangeven op welke wijze ten aanzien van de FPC's en de genoemde drie in het bijzonder rekening is gehouden met kwaliteit en bewezen effectiviteit van FPC's? In hoeverre is in de sluitingsbeslissing bijvoorbeeld ook rekening gehouden met de omgeving waarin de FPC's zich bevinden? Is het bijvoorbeeld niet juist wenselijker om tbs'ers te plaatsen in prikkelarme meer landelijke gebieden in plaats van grootstedelijk gebied waar de kans op terugval door de hoeveelheid prikkels aanzienlijker kan zijn en het effect van behandeling daardoor minder?

Waarom is in het kader van deze taakstelling niet gekozen voor afbouw van de tenders en dus het stopzetten van de tijdelijke extra capaciteit waardoor mogelijk de sluiting van een of meerdere FPC's zou kunnen worden voorkomen? Welke tenders zijn de afgelopen jaren uitgezet, wanneer lopen die tenders af en hoe is de tendercapaciteit verdeeld ten opzichte van de reguliere capaciteit over de afzonderlijke tbs-klinieken? Is sprake van FPC's die afgelopen jaren extra geld via tenders hebben ingezet voor nieuwbouw en die extra capaciteit niet zonder financiële gevolgen kunnen afstoten? Zo ja, graag ontvangen zij een toelichting. Klopt het dat op dit moment reeds is besloten tot een opnamestop bij de genoemde drie klinieken? In hoeverre is daarmee in dit stadium al sprake van een onomkeerbaar besluit om deze drie FPC's in 2015 en 2016 te sluiten?

In hoeverre ontstaat druk op de FPC's door de afbouw van hoogbeveiligde klinische tbs capaciteit?

De leden van de D66-fractie constateren dat de gemiddelde behandelduur omlaag gaat van tien naar acht jaar. Voor deze leden is niet duidelijk op welke wijze een verlaging van de gemiddelde behandelduur bijdraagt aan behandeling van patiënten, bijdraagt aan risico-reductie bij terugkeer in de samenleving en een verantwoorde prikkel kan geven om patiënten eerder door te laten stromen naar lager beveiligde, minder zorgintensieve plaatsen. Deze leden constateren ook op dit punt dat aannames niet worden onderbouwd of gestaafd met feiten. Hoe wordt gewaarborgd dat deze doorstroom alleen plaatsvindt indien dit in de individuele casus verantwoord is? Op grond waarvan stelt u dat een afbouw van het aantal tbs-bedden niet tot problemen zal leiden indien de doorstroom van patiënten in de praktijk minder groot zal blijken te zijn?

De ontwikkeling dat rechters steeds vaker alternatieve opleggen voor tbs met dwangverpleging en daardoor sprake is van een afname wordt onderkend. In hoeverre meent u dat op lange termijn ook te verwachten is dat het aantal tbs opleggingen dermate laag blijft? Heeft het verkorten van de gemiddelde behandelduur niet juist tot effect dat een rechter sneller tot oplegging van die maatregel zal overgaan en cliënten mogelijk minder vaak zullen weigeren om aan een onderzoek naar hun geestesvermogens deel te nemen? Welke capaciteitsprognoses worden voor FPC's op de langere termijn gehanteerd? Hoe wordt gewaarborgd dat niet opnieuw wachtlijsten kunnen ontstaan voor behandeling van deze ernstige categorie psychisch gestoorde daders van geweld of zedenmisdrijven waarvan ook u er veel aangelegen is om de samenleving en slachtoffers tegen hen te beschermen?

De leden van de ChristenUnie-fractie vragen hoe in het Masterplan rekening is gehouden met de specifieke expertise van de te sluiten inrichtingen. Zij noemen bijvoorbeeld FPC Veldzicht. Hier worden zeer lastige tbs-patiënten behandeld worden met zeer ernstig agressief gedrag en een groot risico voor vluchtgevaar. Deze leden vragen of voldoende rekening is gehouden met de gevaren voor de samenleving die hieruit kunnen ontstaan. Zij vragen of andere inrichtingen voldoende expertise hebben en daarmee in staat zijn om deze patiënten op te vangen en zien dit graag nader uitgewerkt in een schema met te sluiten instellingen met specifieke expertise en instellingen die open blijven en deze verschillende expertises al dan niet invulling geven.

De leden van de SGP-fractie merken op dat door de maatregelen in de tbs-sector en de forensische zorg de druk op de forensische voorzieningen toeneemt, waardoor instellingen patiënten eerder zullen laten doorstromen naar minder zorgintensieve plaatsen. Zolang dit veilig kan, is dat een goed uitgangspunt. Deze leden vragen of het gevolg hiervan is dat de bevolking van die voorzieningen een relatief grote zorgbehoefte heeft. In hoeverre wordt hiermee rekening gehouden bij het persoonsbeleid. Komt er dan tegelijkertijd meer ruimte voor extra zorg binnen de andere instellingen?

Uit het veld komt ook kritiek op de keuzes die gemaakt zijn, omdat kwaliteit en bedrijfsvoering minder in aanmerking genomen zijn bij de keuze van de te sluiten inrichtingen. Graag vernemen voornoemde leden of er in het algemeen een beeld is te geven van de kwaliteit van de te sluiten instellingen ten opzichte van de kwaliteit van de instellingen die blijven. In hoeverre waren bijvoorbeeld ook de kwaliteit en recidivereductie criteria bij de keuze van de te sluiten inrichtingen?

Ook vernemen deze leden graag in hoeverre er door de diverse instellingen al ingezet werd op samenwerking om de behandelduur terug te brengen.

Deze leden constateren dat er sprake zou zijn van een afname van de benodigde tbs-capaciteit. Zij vernemen graag of hiervoor een verklaring te geven is. Waarom is er minder sprake van tbs-oplegging? Waarop is de verwachting gebaseerd dat dit ook in de (nabije) toekomst zo zal blijven?

De leden van de 50PLUS-fractie constateren dat de behoefte aan tbs-capaciteit terugloopt. Kan worden aangegeven hoe dat komt? De gemiddelde behandelduur wordt teruggebracht naar acht jaar. Waar is het op gebaseerd dat dit mogelijk is? De verwachting van de advocatuur is dat er dan meer tbs opgelegd zal worden. Graag ontvangen deze leden een reactie hierop.

2.3 Maatregelen Justitiële Jeugdinstellingen (JJI's)

De leden van de VVD-fractie vragen of er mogelijkheden zijn om de huisvesting van gevangenen te delen met justitiële jeugdinstellingen (JJI's), om nog efficiënter om te kunnen gaan met overcapaciteit. Welke (on)gunstige invloed heeft dat op het recidivecijfer van jeugddelinquenten en vice versa?

De leden van de SP-fractie constateren dat er wederom een JJI wordt gesloten. Hoe verhoudt zich de beloofde extra aandacht van dit kabinet voor de aanpak van jeugdcriminaliteit en het adolescentenstrafrecht tot de resterende capaciteit bij de jeugdinstellingen? Blijft er voldoende (reserve)capaciteit over nu er wederom een JJI wordt gesloten? Deelt u de grote zorg die hierover in de sector leeft? Zou het niet verstandiger zijn in plaats van deze inrichting te sluiten, iets meer reservecapaciteit aan te houden?

Wat is uw reactie op de negatieve gevolgen voor de regio en de ketenaanpak met het sluiten van JJI De Heuvelrug? Waarom is gekozen voor het sluiten van een hele inrichting?

Presteerde deze inrichting onvoldoende? Wat is uw reactie op het feit dat De Heuvelrug specifieke expertise heeft ten aanzien van justitieel ingesloten meisjes en dat met het sluiten van deze inrichting deze expertise verloren gaat?

Voornoemde leden zijn het er niet mee eens dat nu reeds wordt bedreigd met het vergroten van de groeps grootte indien zich in de toekomst groei aan capaciteitsbehoefte voordoet. Met veel moeite is de laatste jaren de kwaliteit van de behandeling in de JJI's toegenomen, die zou dan nu weer teniet worden gedaan door groepen te vergroten. Graag ontvangen zij hierop een reactie.

Ook vragen deze leden wat de gevolgen zijn van dit bezuinigingsplan op het leef- en werkklimaat en de veiligheid in de inrichtingen. Wat houdt het samenvoegen van vier inrichtingen tot een Rijks-JJI in? Wat zijn hier de consequenties van? Kan dit worden toegelicht?

De leden van de CDA-fractie begrijpen dat de sector zelf heeft voorgesteld een jeugdinstelling te sluiten in plaats van de kaasschaafmethode te hanteren. Toch heeft het veld hier bedenkingen bij, want met een enigszins kleinere taakstelling zou de inrichting open

gehouden kunnen worden hetgeen ook in het belang is van de regionale plaatsing van jongeren in de regio Utrecht. Deze jongeren zullen op grotere afstand van huis moeten worden geplaatst hetgeen vooral voor jeugdigen problematisch is (behandelingen in gezinsverband en toeleiding naar school en/of werk). Deze leden vragen daarom de keuze voor sluiting van Eikenstein te heroverwegen.

2.4 Maatregelen vreemdelingenbewaring

De leden van de PVV-fractie vragen wat wordt bedoeld met alternatieve toezichtmiddelen voor vreemdelingen die Nederland dienen te verlaten.

De leden van de SP-fractie zijn voorstander van het vaker toepassen van alternatieven voor vreemdelingendetentie. Aan welke alternatieven wordt er gedacht? Kan dit worden toegelicht? Welke mensen zijn vervolgens geschikt voor deze alternatieven? Hoe wordt ervoor gezorgd dat de kwaliteit van de vreemdelingendetentie en het aldaar geldende regime verbetert, zodat de vreemdelingen ruimere mogelijkheden krijgen voor activiteiten en er voldoende personeel aanwezig is om de menselijke maat te waarborgen? Op welke wijze zal meer rekening worden gehouden met de psychische gesteldheid van vreemdelingen in het samenstellen van het dagprogramma? Graag ontvangen deze leden een bespiegeling hoe deze nieuwe vreemdelingendetentie er uit komt te zien of blijft alles wat de resterende capaciteit betreft bij het oude?

2.5 Maatregelen Landelijke Diensten en het Hoofdkantoor

De leden van de VVD-fractie merken op dat tijdens het rondetafelgesprek in de Tweede Kamer over het Masterplan DJI 2013-2018 op 18 april 2013 door meerdere aanwezigen werd gewezen op de enorme bureaucratie binnen DJI, onder meer door de vele circulaire's. Hoe pakt u dit aspect aan? Welke bezuinigingen worden getroffen op het hoofdkantoor DJI en de beleidsafdelingen van het ministerie van Veiligheid en Justitie? Welke efficiencykortingen zijn mogelijk met het gebruik van innovatieve middelen als telehoren? Welke besparingen kunnen worden geboekt in de verdere digitalisering van de strafrechtketen? Gaat hier een gunstige invloed van uit op het recidivecijfer?

De leden van de SP-fractie krijgen graag een overzicht van de personele bezetting en hun taken op het hoofdkantoor. Waarom werken daar, nog los van andere landelijke diensten zoals de Shared Service Centers (SSC's), 587 mensen? Kan dat worden toegelicht? Is het waar dat bij de landelijke diensten, inclusief het hoofdkantoor, in totaal zo'n 2500 fte werkzaam is, met 330 fte aan externe inhuur? Is dat niet (te) veel? Graag ontvangen deze leden een overzicht van de bezetting van het Hoofdkantoor van DJI 20 jaar geleden tot nu. Met hoeveel personen is het hoofdkantoor gegroeid en met hoeveel mensen zal dit worden teruggebracht? Als in totaal 340 mln. op de DJI-begroting van 2 mld. moet worden bezuinigd, waarom draagt het Hoofdkantoor dan niet eens evenredig hieraan bij?

Voorname leden vragen aandacht voor de SSC's. Daar zal ongeveer 160 fte verdwijnen, op een totaal van 487,5 (nadat de SSC's aanvankelijk meer dan 1000 fte hadden). Kunnen deze taken en activiteiten van de SSC's in de toekomst nog verantwoord worden uitgevoerd? Hebben de SSC's nog taken in het mobiel maken van al die medewerkers die als gevolg van dit plan hun baan verliezen?

De leden van de D66-fractie vragen of u nader kunt toelichten in welke mate en op welke wijze de bezuinigingen ook worden doorgevoerd op het hoofdkantoor van DJI. Verwacht mag worden dat u de mening deelt dat de aansturing in verhouding dient te staan tot vergaand afgeslankte uitvoering op de locaties.

De leden van de 50PLUS-fractie hebben het idee dat het Hoofdkantoor van DJI in de afgelopen jaren wel erg is gegroeid. Draagt het Hoofdkantoor evenredig bij aan de bezuinigingen?

3. Effecten ombuigingsmaatregelen op de detentiecapaciteit

De leden van de VVD-fractie vragen of er mogelijkheden zijn om justitiële inrichtingen in de grensregio's te verhuren aan België of Duitsland.

Is de verwachte benodigde detentiecapaciteit in het Masterplan voldoende om de beoogde verhoging van de pakkans op te kunnen vangen? Er wordt nieuwbouw voorzien in Zaanstad en Veenhuizen. Welk concept wordt daar gebouwd?

Deze leden hebben een aantal vragen in verband met de Rijksgebouwendienst (RGD). Kunt u een overzicht geven van de leeftijd van de gebouwen in gebruik bij DJI en de onderhoudskosten? Kunt u een overzicht verstrekken van de huurkosten van te sluiten inrichtingen? Blijft DJI betalen voor de huur van gesloten inrichtingen? Wie draait op voor de desinvesteringen van gebouwen waarin is geïnvesteerd en die niet meer wordt gebruikt? Op welke inzet van de RGD kunnen de betrokken gemeenten rekenen als het gaat om herbestemming en aanpassing van de gesloten inrichtingen, zoals de koepelgevangenissen.

Deelt u de mening van de leden van de PvdA-fractie dat met het plaatsen van Belgische of Duitse gevangenen in Nederlandse gevangenissen, het sluiten van locaties kan worden voorkomen of tenminste kan worden uitgesteld? Zo ja, welke inspanningen verricht u om dit te bewerkstelligen en kunt u deze leden op de hoogte stellen van de uitkomst van die inspanningen? Zo nee, waarom niet?

De aan het woord zijnde leden zijn niet op voorhand overtuigd van nut en noodzaak van privatisering van gevangenissen. Zij zouden daar nog graag een nadere onderbouwing van willen krijgen. Zou het toch tot het privatiseren van gevangenissen komen, kunt u dan garanderen dat boventallig personeel van DJI door die geprivatiseerde gevangenis in dienst moet worden genomen? Zo nee, waarom kunt u dat niet?

De leden van de SP-fractie constateren dat stellig wordt beweert dat heenmeldingen wegens plaatsgebrek niet aanvaardbaar zijn. Hoe kunt u dat garanderen bij het afstoten van zoveel capaciteit en het enorm uitbreiden van meerpersoonsongebruik? Welke mogelijkheden zijn er bij onvoorziene ontwikkelingen op korte termijn uit te breiden? Deze leden vragen waarom er nieuwbouw wordt aangekondigd, terwijl er zoveel inrichtingen worden gesloten. Waarom wordt er (bij deze nieuwbouw) gekozen voor megagevangenissen? Liggen hier inhoudelijke overwegingen aan ten grondslag? Presteren grootschalige gevangenissen beter dan de reeds bestaande (kleinere) PI's in diverse regio's? Uit welk onderzoek blijkt dit? Waarom wordt gesteld dat de sluiting van PI Tilburg voortvloeit uit eerdere besluitvorming? Dat is toch geen juiste voorstelling van zaken? Kan over alle te sluiten inrichtingen worden aangegeven welke investeringen en verbouwingen recent nog hebben plaats gevonden en wat dat gekost heeft? Wat gebeurt er met al die gebouwen die leeg komen te staan, zoals de koepels in Arnhem, Haarlem en Breda? Wat moet er met die gebouwen gebeuren? Wat moet zo'n stad met een leegstaande koepel op een centrale plek? Wie is er verantwoordelijk voor het onderhoud en de

kosten hiervan? Is het waar dat de kosten van het afstoten van gebouwen en inventaris bijna 500 mln. kost? Zijn deze kosten meegenomen in het Masterplan? Hoe worden deze kosten opgevangen? Is het waar dat alleen al de sluiting van PI Overmaze, waar zeer recent de PPC nog compleet is verbouwd, 60 mln. kapitaalvernietiging oplevert? Zo nee, wat dan wel? Wat zijn de effecten van de sluitingen van 26 gevangenissen, drie klinieken en één jeugdinstelling op de lokale economie en samenleving, zoals de toeleveringsbedrijven? Kunnen de gevolgen voor het midden- en kleinbedrijf (MKB) worden berekend? Wat zijn de effecten van de sluitingen voor de regionale werkloosheid, vooral in regio's die het al zwaar hebben, zoals Hoogeveen, waar de werkloosheid 14% is, de regio Noord-Holland-Noord, waar de werkloosheid de afgelopen jaren al met 24% gestegen is, en de Achterhoek, waar de werkloosheid met 34% gestegen is? Is ook rekening gehouden met het feit dat als gevolg van het sluiten van inrichtingen het transport van gedetineerden naar bijvoorbeeld de rechtbanken zal toenemen, met bijkomende kosten? Hoeveel extra is hiervoor uitgetrokken? Is ook rekening gehouden met het feit dat als gevolg van het verdwijnen van inrichtingen op veel plaatsen allerlei lokale samenwerkingsverbanden, bijvoorbeeld op het gebied van nazorg, zullen verdwijnen? Hoe wordt dat voorkomen?

De leden van de SP-fractie zijn fel tegenstander van privatisering van het gevangeniswezen. Veiligheid is een publieke taak, het opleggen en tenuitvoerleggen van straffen mag alleen door de Staat worden gedaan. De veiligheid van de samenleving is geen markt waar het streven naar commerciële winstmaximalisatie voorop staat. Deze leden vragen de regering af te zien van het plan om het gevangeniswezen te privatiseren. Graag ontvangen zij hierop een reactie.

De leden van de SP-fractie vragen de regering wat de plannen zijn met de Inrichtingen voor Stelselmatige Daders (ISD), nu er ook inrichtingen worden gesloten met ISD-afdelingen. Dezelfde vraag hebben de leden van de SP-fractie over de PPC's. Hoeveel PPC's blijven er over? Wat is hier nu het plan achter, met welke onderbouwing?

Deze leden vragen wat er gebeurt met diverse succesvolle preventieprojecten, zoals het project Waarschuwing uit de Bajes van de PI Hoogeveen, die door de sluiting van inrichtingen nu ook op de tocht staan.

Deze leden vragen de regering om een overzicht wat er sinds 1990 is bijgebouwd aan detentiefaciliteit. Ook vernemen zij graag welke investeringen aan gebouwen en renovaties de laatste jaren hebben plaats gevonden. Deze leden vragen of, en zo ja op welke wijze, wetenschappelijk onderzoek verricht zal worden naar de afzonderlijke voorstellen uit het plan, en de wijzigingen die de plannen in de tenuitvoerlegging van detentie met zich meebrengen.

De leden van de CDA-fractie willen weten welke capaciteit nodig zou zijn indien de 14.000 tot gevangenisstraf veroordeelden, maar nog altijd rondlopende, personen eindelijk hun straf uit gaan zitten en het ophelderingspercentage naar een aanvaardbaar niveau is gebracht. Met het huidige ophelderingspercentage en het aantal voortvluchtige veroordeelden is het immers niet verbazingwekkend dat er weinig behoefte is aan celcapaciteit. Het streven zou evenwel moeten zijn dat mensen die delicten plegen hun straf niet ontlopen. Graag ontvangen deze leden hierop een reactie. Terecht wijst ook de VDPI hierop. Ook zij merken op dat het Masterplan haaks staat op het beleid dat deze regering voor zegt te staan ten aanzien van de intensivering van de opsporing, aanpak en berechting van georganiseerde misdaad en jeugdcriminaliteit en de aandacht voor het slachtoffer. Daar komt nog bij dat de regering voornemens is om 'vrije voeters' met een straf van meer dan vier jaar vast te zetten. Graag ontvangen deze leden hierop een reactie.

Wat de bezuinigingsdoelstelling betreft, wijzen deze leden erop dat inrichtingen dan wel gesloten kunnen worden, maar de huurpenningen aan de Rijksgebouwendienst zullen moeten worden betaald. Diverse contracten lopen daartoe. Deze leden verzoeken inzichtelijk te

maken hoeveel huur nog zal moeten worden betaald voor inrichtingen die op de nominatie staan gesloten te worden. Deelt u de mening dat een deel van de bezuiniging op DJI feitelijk een verschuiving is naar de Rijksdienst? In dit verband wijzen voornoemde leden er ook op dat diverse inrichtingen, die nu zouden moeten sluiten, nog zeer recent stevig zijn verbouwd c.q. aangepast. Hoe rechtvaardigt u deze enorme kapitaalvernietiging? Het kabinet is voornemens de gedetineerden een eigen bijdrage te laten betalen. Dit klinkt sympathiek, zeker gelet op het feit dat ook anderen die de zorg van de overheid nodig hebben met eigen bijdragen geconfronteerd worden. Maar hoe realistisch is het om op dit punt een stevige besparing in te boeken? Is niet al enige jaren geleden onderzoek gedaan naar de haalbaarheid (incl. kosten/baten-analyse) hiervan en bleek toen niet dat hier weinig van te verwachten is? Graag ontvangen zij een nadere toelichting op dit punt.

De leden van de D66-fractie hekelen dat fors op het gevangeniswezen wordt gesneden, maar geen visie wordt gegeven op de toekomst van de gehele strafrechtketen, terwijl verwacht mag worden dat de effecten in de gehele keten voelbaar zullen zijn indien de gevangenis capaciteit drastisch afneemt, het regime vergaand wordt versoerd en de enkelband wordt toegepast. Hoe verhoudt het Masterplan zich tot de inzet op de rechterlijke macht en op de politie? Deze diensten worden geacht op volle toeren te draaien om zoveel mogelijk boeven te pakken en om zo streng en lang mogelijk te straffen. De aanpak van high impact crime en ondermijnende criminaliteit wordt zelfs versterkt. Dit soort intensiveringen leiden ook tot meer opsporing, meer processen-verbaal en meer werk voor de rest van de keten. De 'law and order'-mentaliteit laat zich onmiskenbaar en niet aflatend gelden. Deze leden menen dat hier twee elkaar tegenwerkende toonhoogten worden aangeslagen. Want hoe rijmt u die "zero tolerance" toon met een omvangrijke kaalslag bij penitentiaire inrichtingen en forensisch psychiatrische centra? Zijn de penitentiaire inrichtingen niet juist de locaties waar straks al die opgepakte criminelen moeten worden ondergebracht? Kunt u toelichten waar u de 14.000 nog vrij rondlopende veroordeelden meent onder te brengen? Hoe verhoudt het Masterplan zich tot het regeerakkoord, waarin staat dat verdachten eenvoudiger tot de (snel)rechtszitting in voorlopige hechtenis worden gehouden en bij straffen van meer dan twee jaar en bij een delict met slachtoffers waarbij een straf van meer dan een jaar wordt opgelegd, in eerste aanleg de straf direct zal worden geëffectueerd, ook al wordt er hoger beroep aangekondigd? Voornoemde leden vragen in hoeverre de "law and order" mentaliteit nog een realiteit kan zijn indien het apparaat niet meer de bijbehorende sterkte kan bieden. Dat wringt des te meer nu deze leden letterlijk in het Masterplan lezen en nadrukkelijk onderschrijven dat heenzendingen onaanvaardbaar zijn. DJI moet voldoende capaciteit beschikbaar houden. In hoeverre kunt u garanderen dat we over vijf jaar geen cellen tekortkomen? Zodoende vragen deze leden ook welke aspecten zijn meegenomen in het Prognosemodel Justitiële Ketens (PMJ) van het WODC. Het Prognosemodel dat voor het Masterplan is gebruikt geldt tot en met 2014. Nieuwe ramingen hebben zodoende gevolgen voor de uitvoering van het Masterplan. Kunt u toelichten wanneer de nieuwe prognose verwacht wordt, welke aspecten u daar expliciet in laat meenemen en welke gevolgen u daarvan verwacht voor de uitvoering van het Masterplan?

Het is de leden van de D66-fractie opgevallen dat u in uw toelichtingen op de voorgestelde maatregelen zeer nadrukkelijk aangeeft dat de politie buiten schot wordt gelaten en zelfs structureel een extra intensivering van 105 mln. tegemoet kan zien. Tijdens de begrotingsbehandeling werd de regering verzocht om de intensivering bij de politie naar rato te verdelen over de strafrechtketen (motie 33400-VI, nr 37). Hoe beschouwt u deze optie nu in het licht van de forse taakstelling waarmee het gevangeniswezen wordt geconfronteerd en aangezien ook de reclassering die tevens onder uw hoede valt, niet ongeschonden blijft?

De portefeuille van de minister van Veiligheid en Justitie wordt in tegenstelling tot de portefeuille van de staatssecretaris volledig buiten schot van enige taakstelling gelaten. In het totaalbeeld is dat bevreemdend nu beide bewindspersonen een deel van de strafrechtketen onder hun hoede hebben, maar de keuzes eenzijdig lijken te worden gemaakt bij het sluitstuk, namelijk het gevangeniswezen. Wat betekent deze bezuiniging nu precies voor de hele justitiële keten? In hoeverre verwacht u dat de doelstelling uit het regeerakkoord om de strafrechtketen te versterken, kan worden gehaald indien onevenwichtig wordt gesneden in een deel van het apparaat zonder dat de effecten op het geheel zijn te overzien? In het Masterplan staat dat samenhang in de gehele (strafrecht)keten moet zijn geborgd en effecten van maatregelen moeten voor de hele keten in beeld worden gebracht. Dat juichen deze leden zeer toe, maar vooralsnog is het Masterplan niet begeleid door enige borging van samenhang in de strafrechtketen en zijn effecten van de maatregelen voor de hele keten niet in beeld gebracht. Sterker nog, u heeft tijdens het VAO gevangeniswezen een motie om de effecten op recidivebestrijding in kaart te brengen (Kamerstuk 29587, nr. 499) ontraden. Deze leden vragen in hoeverre deze tekst in het Masterplan gestand wordt gedaan en of de Kamer dat samenhangende beeld ontvangt voordat zij met u in debat gaat over de bezuinigingsmaatregelen.

De leden van de D66-fractie vragen of er penitentiaire inrichtingen zijn die afgelopen jaren investeringen hebben gedaan juist om hun inrichting aan de eisen van de huidige tijd te laten voldoen. Zo ja, welke inrichtingen en investeringen betreft het? Hoe verhouden die investeringen zich tot het besluit om die inrichting te sluiten?

Is bij de sluiting van inrichtingen ook gekeken naar financiële neveneffecten zoals grotere afstanden voor arrestantenvervoer en daarmee hogere kosten?

Van de te sluiten penitentiaire inrichtingen worden panden af gestoten die toevallen aan het Rijksvastgoedbedrijf. De lastige herbestemming van de panden (met name van de koepels) wordt erkend, maar op welke wijze worden daar in samenspraak met de minister voor Wonen en Rijksdienst en gemeenten in geval van onafwendbare sluiting ook praktische consequenties aan verbonden? Deze leden kunnen zich namelijk maar moeilijk voorstellen dat het kabinet gemeenten laat zitten met leegstaande niet her te bestemmen monumentale panden die niet alleen de skyline van deze steden bepalen, maar bovendien ook veel kostbare grond in beslag nemen. Kan een visie worden verwacht over hoe zal worden omgegaan met deze panden en ook anderszins historische en monumentale waarden, zoals het Oranjehotel binnen het af te stoten complex in Scheveningen? De boekwaarde van de te sluiten panden moet in de meeste gevallen worden afgewaardeerd. Dat betekent een kostenpost voor DJI van 400 mln. voor de komende jaren. Zijn daar reeds afspraken over gemaakt en wat betekent die extra kostenpost op termijn voor de begroting van DJI? Zou dit op termijn kunnen betekenen dat de begroting voor DJI nog verder omlaag moet worden bijgesteld om de 400 mln. op te vangen?

Het Masterplan overweegt ook om twee nieuwe inrichtingen te bouwen in Zaandam en Veenhuizen ter vervanging van de bestaande complexen die niet meer voldoen aan moderne bedrijfsvoeringseisen, geen meerpersoonscellen mogelijkheid bieden en niet multifunctioneel zijn. Alhoewel voornoemde leden zich kunnen voorstellen dat bijvoorbeeld regionale werkgelegenheidsaspecten een doorslag hebben gegeven om hiertoe over te gaan, staat in het Masterplan niets vermeld over de redenen om elders in het land inrichtingen te sluiten terwijl in deze twee gemeenten nieuwbouw wordt gepleegd. Kan deze keuze nader worden toegelicht?

De leden van de D66-fractie verbazen zich over de opmerking om publiek-private samenwerking (PPS) ten aanzien van de nieuw te bouwen faciliteit in Veenhuizen te onderzoeken. De Kamer heeft immers nog geen kabinetsstandpunt mogen ontvangen over privatisering van het gevangeniswezen als serieuze optie. In hoeverre is deze optie financieel verdisconteerd in de gepresenteerde plannen? Deze leden verwonderen zich in deze ook over

de opmerking van dat privatisering van een enkele inrichting niet afdoende zal zijn, dat een private partner meerdere inrichtingen zal willen exploiteren om de kosten eruit te halen. Hoe verhoudt deze kostenconstatering zich tot publieke uitbating van een inrichting? Geldt daar dezelfde constatering? Welke eisen stelt u aan privatisering voordat u zover gaat omdat als een reële optie voor het gevangeniswezen te presenteren?

De leden van de GroenLinks-fractie vragen om een vergelijkend overzicht met, Groot-Brittannië over de effecten, kansen en bedreigingen van geprivatiseerde gevangenis. Deze leden kunnen zich niet aan de indruk onttrekken dat Engelse geprivatiseerde gevangenis aanzienlijk slechter scoren op veiligheid en resocialisatie dan Rijksinrichtingen. Bovendien zijn voornoemde leden er allerminst van overtuigd dat privatisering daadwerkelijk goedkoper is. Graag zien zij ook een overzicht van inrichtingen die nu reeds geheel of gedeeltelijk privaat uitgevoerd worden. Zeker ten aanzien van vreemdelingendetentie komen deze leden tot de conclusie dat geprivatiseerd toezicht leidt tot een onaanvaardbare verschraling van het detentieregime, waardoor het risico op onveilige situaties zoals geweld tegen inrichtingswerkers, medege-detineerden en tegen gedetineerden zelf (denk aan suicide) aanzienlijk toeneemt. Deze leden roepen u op de toepassing van vreemdelingendetentie drastisch te beperken.

Met het rapport *Verbinding verbroken* van de parlementaire enquêtecommissie privatisering en verzelfstandiging overheidsdiensten zijn deze leden van mening dat ervoor gewaakt moet worden dat beïnvloedingsmogelijkheden niet uit handen mogen worden gegeven. Dit klemt bij het gevangeniswezen des te meer.

De leden van de SGP-fractie waarderen het uitgangspunt dat er gekeken dient te worden naar de effecten op de regionale werkgelegenheid. Op twee plaatsen vindt nieuwbouw plaats. Deze leden vragen in hoeverre dit ook betekent dat nog deels betrekkelijke nieuwe capaciteit wordt afgestoten. Is het binnen de gestelde locatiekeuzes niet mogelijk om minder in te zetten op meerpersoonscelgebruik, zodat de bestaande capaciteit benut kan blijven worden en nieuwbouw minder noodzakelijk is?

Het is de bedoeling om te kiezen voor private partijen dan wel voor een publiek-private constructie. Wat zijn de consequenties hiervan voor de veiligheid, met name voor zover het gaat om de exploitatie. Raakt detentie niet zodanig aan de kerntaken van de overheid dat het de vraag is of private partijen er voldoende toe in staat zijn om die kerntaak uit te voeren binnen de rechtstatelijke kaders?

De leden van de SGP-fractie vernemen graag in hoeverre u voornemens bent om capaciteit open te houden voor gedetineerden uit andere landen, zoals dit in samenwerking met België is gebeurd. Welke mogelijkheden zijn er hiervoor?

De leden van de 50PLUS-fractie vragen of er rekening is gehouden met de stijging van de pakkans, betere opsporing en daarmee meer celcapaciteit nu de Nationale Politie een feit is. Bij de invoering van de Nationale Politie is de Kamer is dit immers in het vooruitzicht gesteld.

Voornoemde leden vragen of er rekening mee is gehouden dat in een tijd van economische crisis de criminaliteit eerder toe- dan afneemt. Hoe groot is de kans dat de tijd van heenzendingen wegens celgebrek terugkomt? Blijft er voldoende reservercapaciteit over?

4. Personele paragraaf

De leden van de VVD-fractie vragen of in de fasering van de sluiting van justitiële inrichtingen getracht om zoveel mogelijk werknemers regionaal te herplaatsen. Is de fasering

van nieuwbouw in Zaanstad en Veenhuizen daarin meegenomen? In Heerhugowaard maakt men zich zorgen over het tijdstip van sluiting en de opening van nieuwbouw in Zaanstad. Kunt u die zorgen wegnemen?

Voorname leden vragen welke afspraken worden gemaakt met de werknemers van particuliere FPC's over van-werk-naar-werk mogelijkheden. Is in het convenant Forensische zorg rekening gehouden met het overvloedige personeel, van onder andere FPC Oldenkotte?

De leden van de PvdA-fractie begrijpen dat de bezuinigingen niet zonder personele gevolgen kunnen blijven. Zij lezen dat van de 3.700 medewerkers die herplaatst moeten worden er ruim 1.300 medewerkers op passende vacante plekken bij DJI kunnen worden geplaatst. Voor circa 2.400 medewerkers ligt er dus een grotere opgave. Het Masterplan stelt dat er maximaal ingezet gaat worden op het begeleiden van werk naar werk. Dit is voor deze leden een essentieel onderdeel van het Masterplan. Echter, zijn zij van mening dat zij nog een onvoldoende beeld hebben kunnen krijgen over dit onderdeel. Kunt u duidelijk maken hoe dit principe van werk-naar-werk in de praktijk vorm gegeven gaat worden? Is het uw ambitie om iedereen aan een andere baan te helpen? Zo ja, hoe gaat u dit doen? Zo nee, hoe is uw ambitie dan wel?

Gaat het begeleiden van werk naar werk ook gelden voor instellingen buiten de DJI maar waar uw ministerie al vele tientallen jaren een relatie mee onderhoudt zoals de FPC's de deuren moeten gaan sluiten en aangesloten zijn bij GGZ Nederland? Zo ja, op welke wijze? Zo nee, waarom niet?

De leden van de PVV-fractie willen graag weten hoeveel mensen van de te sluiten PI's weer een (soortgelijke) baan zullen vinden binnen de nieuw te bouwen PI's. Ook willen zij graag weten hoeveel mensen precies van werk-naar werk zullen worden geplaatst. Deze leden willen graag weten hoe u dit gaat realiseren.

Daarnaast vragen voornoemde leden waarom bij het opstellen van het Masterplan geen overleg heeft plaatsgevonden met de sector zelf? Waarom is er bij het tot stand komen van bovengenoemd Masterplan niet meer mandaat aan de directeurs van de instellingen gegeven?

De leden van de SP-fractie vragen wat de maximale inspanning om medewerkers van werk naar werk te begeleiden precies in gaat houden. Zij vragen tevens om garanties om gedwongen ontslagen te voorkomen. Deze leden constateren dat het bezuinigingsplan tot 2018 loopt. Zij dringen er verder op aan het Sociaal Flankerend Beleid eveneens te laten gelden tot minimaal 2018 en niet tot 2016 zoals nu is afgesproken. Graag ontvangen deze leden een reactie hierop.

Voorname leden vragen u de toch al dramatische personele consequenties te rooskleurig voor te spiegelen. De versobering (de helft van de gedetineerden gaat 20 uur per dag achter de deur) heeft enorme inhoudelijke en personele gevolgen. Net als het verdwijnen van de re-integratie, daar is nu veel personeel voor in de inrichtingen. Is dit allemaal meegenomen in de berekeningen?

Voorts wijzen deze leden erop dat de nieuwbouw (in PPS-constructie en mogelijk een particuliere gevangenis) ook niet per definitie leidt tot overname van huidig DJI-personeel. Niet alleen omdat de "timing" van de bouw te laat zou kunnen zijn voor een grote groep mensen die moet afvloeien, maar ook omdat het om te lage aantallen zou gaan en dit geen oplossing biedt voor mensen uit regio's waar geen nieuwbouw plaats vindt. Daarbij is het de vraag of in hoeverre eventuele private gevangenissen bereid zouden zijn om DJI-personeel tegen dezelfde arbeidsvoorwaarden over te nemen. Graag ontvangen zij een reactie hierop en zo nodig een herziening van de personele gevolgen van het bezuinigingsplan.

De aan het woord zijnde leden constateren dat er nu reeds in bepaalde PI's mensen vertrekken, bijvoorbeeld omdat een of meer afdelingen (al dan niet tijdelijk) leeg zijn gezet. Vervolgens gaat de uitstroom soms zo snel, dat extern nieuwe medewerkers moeten worden ingehuurd tegen hogere kosten. Hoe zit dit? Hoe kan dit worden voorkomen? Hoe kan de bedrijfsvoering gegarandeerd worden tot de eventuele sluiting van de betreffende PI?

De leden van de ChristenUnie-fractie vragen hoe bij de totstandkoming van het Masterplan de weging van het banenverlies verspreid in het land is gewogen. Worden bepaalde regio's onevenredig meer geraakt dan andere? Leidt dit naast het banenverlies tot onevenredige kosten voor uitkeringen in de desbetreffende regio's?

De leden van de GroenLinks-fractie krijgen niet de indruk dat vooraf al te veel is gecommuniceerd met het personeel van DJI. De consequenties voor hun bestaanszekerheid zijn echter enorm. Aan welke concrete resultaten committeert u zich bij de belofte zich ervoor in te spannen dat medewerkers een nieuwe baan vinden? Kunt u inzicht geven welke specifieke expertise waarschijnlijk definitief verloren zal gaan?

De leden van de SGP-fractie merken op dat de personele consequenties groot zijn. Deze leden vinden het belangrijk dat hier zeer zorgvuldig mee wordt omgegaan. Graag vernemen zij welk deel van het personeel dat af moet vloeien naar verwachting binnen de sector Rijk tewerkgesteld kan worden, zoals bijvoorbeeld ook bij de politie. Zijn er meer in het algemeen nog mogelijkheden om te komen tot een betere afstemming tussen politie en gevangeniswezen, zodat er mogelijk bepaalde taken gezamenlijk opgepakt kunnen worden?

De leden van de 50PLUS-fractie vragen waarom er nieuwbouw wordt aangekondigd, terwijl er zoveel inrichtingen (die nog alle veiligheidseisen voldoen) worden gesloten. Deze leden constateren dat het bedrag dat wordt uitgetrokken voor begeleiding van werk naar werk van boventallige bewaarders niet veel lijkt. Waar is dat bedrag van 300 mln. op gebaseerd?

Voor de bewaarders van de gevangenis in Heerhugowaard lijkt doorstromen naar de nieuw te bouwen gevangenis in Zaanstad onmogelijk, daar Zaanstad pas in 2017/2018 klaar is en de eerste gevangenis in Heerhugowaard al volgend jaar dichtmoet en Zaanstad bovendien gevuld zal worden met bewaarders uit Haarlem en Amsterdam. Wat kan er aan worden gedaan dat de bewaarders van Heerhugowaard een beter werkgelegenheidsperspectief wordt geboden?